І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА



SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. No. 13. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 21-го СІЧНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 21, 1972 Ч. 13. VOL. LXXIX.

АРЕШТИ ЧОРНОВОЛА, СВІТЛИЧНОГО, ДЗЮБИ ТА ІНШИХ В УКРАЇНІ ВИКЛИКАЮТЬ МОГУТНЮ ПРОТИАКЦІЮ; ПРЕЗИДІЯ СКВУ ВІДБУЛА НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ І ЗАКЛИКАЄ ДО ПРОТЕСТІВ УСІ УКРАЇНСЬКІ ПОСЕЛЕННЯ В СВІТІ; СЬОГОДНІ НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ ПРЕЗИДІЇ ЕКЗЕКУТИВИ УККА В ЦІЙ СПРАВІ; УКРАЇНКИ-МАТЕРІ З ДІТЬМИ ДЕМОНСТРУВАЛИ В ОН; ШИРОКЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ.

ПРЕЗИДІЯ СКВУ ВІДБУЛА НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ В СПРАВІ НОВИХ РЕПРЕСІЙ В УКРАЇНІ

Ню Йорк. — У відповідь на подані міжнародними пресовими аґенціями повідомлення про нові репресії комуно-московського режиму в Україні проти українських інтелектуалів, що виявилось в поновному заарештуванні таких відомих уже і на Заході інтелектуалів, як Іван Світличний, Вячеслав Чорновіл, Іван Дзюба, Євген Сверстюк та інших, крім недавного поновного засуду Валентина Мороза, Президія Світового Конґресу Вільних Українців відбула у вівторок 18-го січня в пополудневих годинах надзвичайні наради, в результаті яких схвалено „заклик до всіх українських громадських центральних репрезентацій та крайових організацій у всіх країнах нашого поселення розпочати негайно заходи перед урядами своїх держав в обороні заарештованих". Президія СКВУ рівночасно закликає все українське громадянство „включитися в цю оборонну акцію, використовуючи всі доступні засоби та шляхи для зрушення публічної опінії в світі з метою засуду протилюдяної і протинародної політики совєтського режиму та звільнення наших земляків". Повний текст заклику поданий внизу.

НАДЗВИЧАЙНІ НАРАДИ УККА

У зв'язку із закликом Президії Світового Конґресу Вільних Українців до негайної протидії проти нових совєтських репресій в Україні, Президія Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки рішила відбути цієї п'ятниці, 21-го січня, надзвичайні наради для плянування і вирішення цілого ряду заходів, включно із масовими демонстраціями та відповідними інтерпеляціями на американському і міжнародному форумах в обороні людських прав репресованих режимом інтелектуалів в Україні.

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СКВУ В СПРАВІ АРЕШТІВ В УКРАЇНІ

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В КРАЇНАХ ЗАХІДНЬОГО СВІТУ

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

14-го січня 1972 року одержано з України інформацію про те, що там совєтський режим започаткував нову хвилю переслідувань та репресій. У Києві та Львові арештовано дев'ятнадцять відомих українських діячів, обвинувачуючи їх у „діяльності на шкоду СССР". Серед арештованих є публіцист Вячеслав Чорновіл, автор збірки „Лихо з розуму" і літературні критики Іван Світличний, Іван Дзюба та Євген Сверстюк.

Як у всіх дотеперішніх випадках, одинокою „провиною" арештованих є їхнє намагання протиставитися насильній русифікації України та змагання за те, щоб совєтський режим діяв у згоді з власними законами і власною конституцією та щоб були шановані права народів і гідність людини відповідно до постанов Загальної декляції прав людини.

Нова хвиля арештів в Україні накладає на українське громадянство в країнах західнього світу обов'язок виступити активно й об'єднаним фронтом в обороні переслідуваних братів, яким грозить довголітня тюрма і заслання до таборів примусової праці, де вже караються сотки і тисячі українських патріотів, серед них безстрашний борець за права українського народу, відомий у всьому світі Валентин Мороз.

Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців звертається з закликом до всіх українських громадських центральних репрезентацій та крайових організацій у всіх країнах нашого поселення розпочати негайно заходи перед урядами своїх держав в обороні арештованих. Все українське громадянство закликаємо активно включитися в цю оборонну акцію, використовуючи всі доступні нам засоби та шляхи для зрушення публічної опінії у світі з метою засуду протилюдяної і протинародної політики совєтського режиму та звільнення ув'язнених наших земляків.

Закликаємо дати повну підтримку і взяти масову участь у протестаційних і демонстраційних акціях, організованих українською спільнотою, а зокрема нашими молодечими і студентськими організаціями, в окремих країнах нашого поселення.

Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців зі свого боку робитиме всі можливі заходи на форумі міжнародних організацій, зокрема Комісії прав людини ОН, в справі арештованих безневинно наших братів в Україні.

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

Вимогою дня є, щоб Українські Церкви, всі політичні, громадські, професійні, наукові, молодечі організації та установи, а також все наше суспільство в різних державах станули на захист переслідуваних українських патріотів в Україні і щоб окупант України — совєтська Росія — відчув присутність і активність українських поселень за межами України у Західньому світі.

Ню Йорк, 18 січня 1972 р.

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН КУРТ ВАЛЬДГАЙМ прибуде в найближчий понеділок до Вашинґтону на нараду з президентом Ніксоном і державним секретарем Вілліямом Роджерсом. Між передбаченими предметами наради буде й призначення наступника на місце померлого Ролфа Бонча, заступника генерального секретаря для політичних справ, американського мурина, що дістав був нагороду Нобля.

ГРУПА МОЛОДИХ МАТЕРІВ-УКРАЇНОК ПРОВЕЛА СПОНТАННИЙ ПРОТЕСТ В ОН ПРОТИ НОВИХ АРЕШТІВ В УКРАЇНІ

Ню Йорк (З.С.). — Двадцять молодих українок з Ню Йорку і сусідніх місцевостей Ню Джерзі, разом з малятами, яких вони привели до української католицької церкви св. Юра в день Йордану на традиційні Богослуження і Водохрищі, в середу 19-го січня, — провели спонтанну протестаційну акцію в Об'єднаних Націях в обороні Валентина Мороза, недавно заарештованих Вячеслава Чорновола, Івана Світличного, Івана Дзюби, Євгена Сверстюка та інших переслідуваних діячів культури в Україні.

Молоді жінки, які не бажали виявити своїх прізвищ, ввійшли до будинку ОН із своїми дітьми — група приблизно 40 осіб — закупили квитки відвідувачів-туристів та під проводом панночки-ґіда вирушили в туру по будинку, не зраджуючи своїх замірів провести протестаційну акцію. Коли групі було дозволено прислухатись до нарад одної з підкомісій ОН в залі Ради Економічних і Суспільних Справ — до речі установи, яка має мандат секретаріяту „перевіряти всі порушення прав людини" — одна з матерів промовила з ґалерії для глядачів: „Ми протестуємо проти переслідування українських діячів культури совєтськими властями!" Заявивши ціль акції, ціла група — мами і діти — почали скандувати: „Звільніть Мороза, звільніть Світличного, звільніть Чорновола, перестаньте переслідувати українських інтелектуалістів!", розкидуючи по обширній залі летючки в англійській мові токого ж змісту, що їх вони принесли в торбинках. Деякі з жінок розвинули нашвидку приготовані транспаренти, на яких виднілися прізвища Мороза, Чорновола і Світличного. Ця акція мала помітний ефект на дещо сконстернованих учасників нарад, які з цікавістю читали летючки і ставили запити розентузіязмованим жінкам.

Протест-демонстрація тривав коротко, бо спеціяльна поліція ОН та цивільні урядовці випровадили групу із залі нарад у коридор, а опісля поза брами будинку ОН, хоча жінки і навіть діти ставили спротив. В суматосі урядовці ОН повідбирали у жінок летючки, які ще були залишились для роздачі перед будинком ОН. Учасниці демонстрації ще проходжувались перед будинком якийсь час, а деякі з молодих матерів пояснювали урядовцям ціль демонстрації.

„Ми обурені пасивністю та байдужністю цієї буцім-то гуманітарної організації до поневолення наших братів і сестер в Україні та до наглядних випадків порушення прав людини комуністичними властями!" — заявила одна молода українка, пояснюючи в англійській мові урядникам ціль акції. Міська поліція, яка негайно з'явилася перед будинком, прохала жінок і дітей не бльокувати дороги прохожим.

„Ми повернемось сюди ще раз і ще раз" — говорила інша українка-мати, — „бо ми, американські громадяни, уболіваємо над долею наших братів і сестер в Україні. Ми не перестанемо приходити так довго, доки Курт Вальдгайм [генеральний секретар ОН] не забере становища до нелюдських вчинків совєтського режиму".

Чиновники ОН запевнили жінок, що вони зарепортують ціль протесту до бюра секретаріяту.

„Ми уважаємо, що наші установи, жіночі організації, молодь повинні провести подібні протестаційні акції тут, у Вашинґтоні та по інших містах Америки, щоб довести до відому наших властей та публічної опінії це становище, в якому перебуває наш нарід, а особливо молоді українські інтелектуалісти, яких ось тепер арештують, карають і запроторюють в Мордовію," — сказала цьому кореспондентові одна молода мати-українка при відході з демонстрації, на яку вона прибула з двома малими донями.

FREE MOROZ SVITLYCHNY CHORNOVIL

Soviet Arrest of Ukrainian Nationalists Reported

THE NEW YORK TIMES, SATURDAY, JANUARY 15, 1972

WE, UKRAINIAN AMERICAN MOTHERS, PROTEST THIS UNJUST AND ARBITRARY ARREST OF UKRAINIAN INTELLECTUALS!

WE DEMAND THAT THE UNITED NATIONS WHICH, ACCORDING TO ITS CHARTER, IS BOUND TO DEFEND THE HUMAN RIGHTS OF ALL INDIVIDUALS THROUGHOUT THE WORLD—INTERVENES IN THIS OUTRAGEOUS ACT OF INJUSTICE!

WE ARE CONCERNED ABOUT THE FUTURE OF OUR CHILDREN SHOULD THERE BE NO REACTION ON THE PART OF THE UNITED NATIONS ORGANIZATION TO THIS FLAGRANT AND CRUEL VIOLATION OF BASIC HUMAN RIGHTS OF THE UKRAINIAN INTELLECTUALS IN UKRAINE.

WE DEMAND THAT DR. KURT WALDHEIM, SECRETARY GENERAL OF THE UNITED NATIONS, INVESTIGATES THIS MATTER AT ONCE, ASSURING THAT THERE WILL BE AN OPEN TRIAL OF THE UKRAINIAN INTELLECTUALS ACCESSIBLE TO THE WORLD PRESS AND THE GENERAL PUBLIC AT LARGE.

WE SHALL NOT VACATE THE PREMISES OF THE U.N. HEADQUARTERS AS LONG AS WE WILL NOT RECEIVE THE ABOVE-MENTIONED ASSURANCES FROM THE SECRETARY GENERAL OF THE U.N.

MOTHERS

Фотознімка (поменшена) англомовної летючки, що її поширювали матері-українки і їх діти під час демонстрації в Об'єднаних Націях в Ню Йорку.

Американська преса інформує про арешти і протести

Ню Йорк. — Повідомлення міжнародних пресових аґенцій про нові репресії окупаційного комуністичного режиму в Україні проти українських інтелектуалів, включно із поновним арештуванням відомих уже також на Заході із своїх виступів в обороні правопорядку Вячеслава Чорновола, Івана Світличного, Івана Дзюби, Євгена Сверстюка та інших, мало широкий відгомін на сторінках американської преси. Мала свій відгомін також уже перша спонтанна демонстрація матерів-українок та їх дітей в Об'єднаних Націях минулої середи, 19-го січня. Місцевий щоденник "New York Post" у виданні з 19-го січня подає про цю подію довшу вістку свого кореспондента Майкела Берліна. В повідомленні під заголовком „О.Н. усуває 25 протестуючих в справі України" м. ін. сказано:

„Група із 25 жінок та дітей, які назвали себе „українсько-американськими матерями" перервала сьогодні одне засідання Об'єднаних Націй, протестуючи проти заарештування в Києві минулого тижня 13 українських інтелектуалів. Протестуючих силою усунено після того, як вони відмовились вийти добровільно. Заколот [disturbance] стався під час рутинового засідання комісії Об'єднаних Націй, що займається акредитацією при О.Н. не-урядових організацій. Жінки поширювали летючки, заповідаючи, що вони не вийдуть з приміщень Об'єднаних Націй, аж доки генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм не погодиться на слідство в справі арештів у Києві. Шеф безпеки ОН Трімбел вимагав, щоб вони вийшли з публічної ґалерії, але деякі відмовились і їх треба було винести. Усіх відпроваджено до воріт. Не повідомлено про будь-які арешти. Протестуючі прохали, щоб Об'єднані Нації запевнили справедливий і відкритий суд над українськими інтелектуалами, з доступом світової преси і публіки. Одна організація українських емігрантів внесла подання про акредитацію при О.Н. як не-урядової організації [мова про СКВУ — прим. редакції], але розгляд її подання відложено до наступного року, частинно з уваги на совєтські застереження..."

Також щоденник "New York Times" з 20-го січня подав коротку вістку про цю демонстрацію. У повідомленні сказано:

„Протест затримав наради в ОН". — „Об'єднані Нації. Спеціяльно для „Н-ЙТ". Двадцять жінок, які заявили, що вони є „українськими американськими матерями", перервали засідання Комісії Економічної і Суспільної Ради в ОН, демонструючи в обороні заарештованих інтелектуалістів в Україні і домагаючись їх звільнення."

Повідомлення про демонстрації українок-матерів в ОН передали також поодинокі радіовисильні та пресові аґенції.

На совєтські риболовні кораблі висаджено американські озброєні відділи

Два совєтські рибальські кораблі „Ламут" і „Колима" порушили територіяльні води ЗСА й наблизились до американського берега в районі Аляски значно ближче, чим на 12 миль, що дозволене міжнародними законами. Тому американська прикордонна сторожа запропонувала тим кораблям негайно відплисти і вислала на совєтський риболовний корабель-фляґман „Ламут" своїх представників. Однак, коли американці зійшли на борт „Ламута", той корабель відмовився виконувати наказ американського прибережного катера й почав утікати з іншими кораблями далі в море, покрите в багатьох місцях кригою. Американський корабель прибережної охорони погнався за совєтськими кораблями-втікачами, які підпали арештові за порушення кордону, і через кілька миль наздогнав їх. Американський криголам одержав право дати попереджуючий постріл на совєтський „Ламут", але цього не зробив, бо не було потреби — „Ламут" і так не може нікуди пливти далі, бо його оточує крига, а вихід з неї загородив американський криголам. Американці наказали обом заарештованим кораблям „Ламутові" й „Колимі" плисти до Адаку, де відбудеться суд, але совєтські кораблі відмовилися виконати наказ. Тоді на борт обох совєтських кораблів були висаджені американські озброєні відділи. Команданта совєтської риболовної фльоти та шкіпера „Ламута" арештовано і переведено на американський корабель „Сторіс".

Світова Управа ТУСМ відбула наради у Філядельфії

Філядельфія, Па. (ТУСМ). — 14 січня ц.р. тут відбулося чергове засідання Світової Управи Т-ва Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ), на якому обговорено та устійнено ряд поточних організаційних справ, а також продискутовано та вирішено справи у зв'язку з запляновавою акцією ТУСМ в обороні Валентина Мороза та інших укрїнських в'язнів совєтських тюрем та концтаборів.

Управа прийняла до відома звідомлення голови Світової управи інж. Б. Кульчицького та голови Крайової управи ТУСМ в ЗСА Б. Футали. Про поточні справи Сеніорату ТУСМ інформував секретар управи д-р П. Ґой. А. Лозинський поінформував про підготову і характер проти совєтської демонстрації, запляновазої на 28-го січня в обороні В. Мороза. Після ширшої дискусії схвалено плян акції в обороні арештованих в СССР українських діячів, вирішивши поширити її на всі ці більші українські осередки, де діють відділи ТУСМ.

Присутні на засіданні зайняли також становище до найновішої вістки про нову хвилю арештів в Україні. Як відомо, серед арештованих є Вячеслав Чорновіл та Іван Світличний. Вирішено поробити всі можливі заходи в їх обороні, а також узгіднити плян акції з іншими молодечими організаціями.

Світова управа ТУСМ роз-

(Закінчення на стор. 6-ій)

УСІХ АРЕШТОВАНИХ В УКРАЇНІ БУЛО ДЕВ'ЯТНАДЦЯТЬ. АРЕШТОВАНО ТАКОЖ ЄВГЕНА СВЕРСТЮКА

Ню Йорк.— Згідно з останніми повідомленнями пресової аґенції Ройтера, одержаними тут 19 січня ц.р., усіх арештованих минулого тижня в Україні було дев'ятнадцять, в тому числі дванадцять у Києві і сім у Львові. Між арештованими є також відомий літературний критик Євген Сверстюк, автор опублікованої на Заході збірки есеїв „Собор у риштованні". Головний есей цієї збірки, що дав назву цілій збірці, написаний з приводу появи роману Олеся Гончара „Собор", що був опублікований 1968 року і викликав гостру реакцію режимної критики і партійних кіл. Крім цього есею до збірки „Собор у риштованні" увійшли ще статті Євгена Сверстюка про сучасну українську літературу. Була видана збірка Є. Сверстюка у Парижі 1970 року у в-ві Першої Української Друкарні і Смолоскипу. З 1966 року, з часу судів над українськими інтелектуалістами і діячами культури, статті, есеї і рецензії Є. Сверстюка перестали появлятися на сторінках періодичних видань в УССР.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ ДЕРЖАВНОСТИ

Ню Йорк. — У доповненні до надрукованих вже у вчорашньому виданні „Свободи" повідомлень про відзначування Січневих Роковин проголошення державної незалежности і соборности Української Народної Республіки, з канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки додатково інформують про такі ж святкування в ряді неназваних у першому повідомленні „Свободи" Громад. Рівночасно з УККА інформують, що традиційна вже молитва на інтенцію українського народу в Конґресі ЗСА відбудеться в середу, 26-го січня і її проведе в Палаті Репрезентантів єпископ-помічник Філядельфійської архидієцезії Владика Василь Лостен. Рівночасно інформується, що президент УККА проф. Лев Добрянський окремим листом з 10-го січня ц.р. звернувся до всіх законодавців у Вашинґтоні з пропозицією і проханням, щоб вони 22-го січня відзначили як День Української Незалежности відповідними виступами і заввагами в Сенаті і Палаті Репрезентантів.

Свята Української Державности і Соборности відбудуться ще в таких громадах:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н.Дж.

З ініціятиви місцевого Відділу УККА під головуванням д-ра Євгена Котика відбудеться в неділю 23 січня в залі УНДому при 96 Фліт вулиці Свято Соборности. Доповідатиме д-р Констянтин Савчук, виступить Жіночий Квартет у складі: Надя Кизима, Божена Ольшанівська, Слава Чіх і Люба Лобур, при фортепіяні д-р Борис Базаля; крім того, з рецитаціями відповідних до свята поезій виступлять учні Школи Українознавства. Свято Соборности в Джерзі Ситі буде попереджене о 10 год. ранку Богослуженням в

(Закінчення на стор. 6-ій)

УКРАЇНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧУВАННІ 100-РІЧЧЯ КОЛЕДЖУ СВ. ПЕТРА



Під час зустрічі в коледжі св. Петра. Гол. предсідник УНС Йосип Лисогір (зліва) знайомить президента коледжу о. проф. д-ра Віктора Р. Янітеллі із переданими йому двома томами Англомовної Енциклопедії Українознавства. Посередині стоїть професор історії в цьому коледжі, д-р Констянтин Савчук. Крім них, в зустрічі і розмовах взяли ще участь: заступник гол. предсідника Володимир Сохан та головний касир Петро Пуцило і редактори А. Драган і Зенон Снилик.

Джерзі Сити. — Цього року сповняться сто років з того часу, як у цій неформальній столиці Американської України, в якій вісімдесять років тому виникла ідея створення Українського Народного Союзу, засновано вищу католицьку школу св. Петра, яка розвинулася в один із передових коледжів Америки. Із скромних початків коледж св. Петра в Джерзі Сити сьогодні нараховує круглo 3,000 студентів та півтори сотні затруднених повний час професорів, більшість з них висококваліфікованих спеціялістів в поодиноких ділянках. Річні видатки коледжу переступають сім мільйонів долярів. У професорському складі є українці, між ними відомий наш історик з молодшого по-

(Закінчення на стор. 6-ій)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знов удар в Україну

Аналіза останніх повідомлень із Москви і Києва доводить, що започатковані совєтськими органами безпеки — без сумніву з доручення партійного керівництва — арешти й репресії у відношенні до десидентів в Совєтському Союзі спрямовані головним чином проти України, проти українських діячів культури, тих, що обороняють права українського народу й українців на вільний і свобідний розвиток їхньої культури й мови.

Налети агентів КГБ на мешкання дисидентів — людей опозиційних до сучасної політики режиму — були проведені про людське око одночасно — на Новий Рік — і в Москві, і в Києві, й у Львові. Алеж відбулися арешти тільки в Україні, де в Києві й у Львові арештовано дев'ятнадцять українських „націоналістів", як це подає американська і російська еміграційна преса, між ними таких відомих широко публіцистів і літературних критиків, як Вячеслав Чорновіл, Іван Дзюба, Іван Світличний і Євген Сверстюк. Якщо судити з цих тільки прізвищ, не знаючи десятка інших, то насправді в Україні пішов наступ на тих, що сміливо і безстрашно є обороні правопорядку.

Якщо йдеться про саму Москву, то проведені там поліційні акції обмежилися тільки поліційними обшуками у помешканнях дев'ятьох російських дисидентів. Забрано у них гори всякого матеріялу — документів, статтей, вирізок, листів, магнетофонних стрічок, брошур і книжок, але не арештовано ні одного з них.

Ще виразніше виявляється спрямованість найновішої хвилі московського терору й репресій, що ними „відзначено" Новий Рік у Києві й у Львові, якщо порівняти їх із одночасним ставленням режиму до жидівських дисидентів. З-поміж них декого тільки переслухували, але знову ж не арештовано нікого. Їх, як це підкреслює кореспондент „Ню Йорк Таймсу", виключено з-під арештів та обшуків згідно з напрямками сучасної поміркованої політики московського режиму у відношенні до жидів.

Треба думати, що таке „вирізнення" російських і жидівських дисидентів було здійснене Москвою свідомо, щоб не викликати надто широкої реакції у світі, з очевидною метою, щоб світ не ставав на оборону українських „націоналістів".

Так чи інакше, але головний удар Москви впав знову, як і завжди, на Україну.

Здоровий дух Америки

Відома річ: кремлівські володарі тому живуть у світі ілюзій відносно зовнішнього світу і власної країни, що всі їх інформатори — амбасадори й кореспонденти у тих країнах та звітодавці низових партійних клітин — звітують не те, що правдиве, а те, що приємне партійним зверхникам. За правильне мірило настроїв у вільних країнах Кремль бере не вільну пресу, а брехливу комуністичну.

Джеймс Рестон з „Н. Й. Таймсу" в статті „В'єтнамська пастка" слушно звертає увагу на те, що коли в'єтнамські комуністи використовують відкликування військ ЗСА з В'єтнаму для підготови своєї нової офензиви, то вони не можуть сподіватися нічого іншого, як посиленого американського бомбардування. І коли вони з'ясовують собі становище опозиції супроти президента Ніксона у В'єтнамській справі, як бажання всього американського народу негайно й беззастережно відійти з В'єтнаму без уваги на наслідки — то вони, комуністи, грубо помиляються. „Опозиція супроти президента Ніксона щодо В'єтнаму в Америці виступає за компроміс, а не за упокорення, — за вихід з В'єтнаму, але не за вихід у розгромі й упокоренні". Рестон слушно стверджує, що нинішні настрої в Америці не подібні до настроїв французів після упадку Дієнбієнфу, що прагнули миру за всяку ціну. Люди хочуть миру, але „коли Ганой пробує упокорити президента Ніксона, то це штовхне у його сторону американських виборців, які перевиберуть його в листопаді".

Це правдива оцінка, бо американці в масі — проти комунізму і комуністів. Вони хочуть миру й задля миру йдуть на „співіснування", схвалюють інколи й надто велику терпеливість Уряду та його примирливість. Але в американському народі сильно розвинене почуття національної гордости. Тому, наприклад, американці в масі гостро відчули поразку кубинського десанту у Свинячій затоці в квітні 1961 р., як власну поразку. Тому вони беззастережно підтримали становище Уряду в справі совєтських ракет на Кубі, тому є принципово проти приймання будьяких ультиматумів від комуністів. При всіх від'ємних явищах Америка має здоровий дух.

П. Феденко

ПЕРЕПИС ЛЮДНОСТИ СССР 1970 РОКУ

Мюнхен. — На цю тему написано вже чимало статтей різними мовами в різних країнах і в совєтській імперії. Мені вже доводилось звернути увагу на біологічну катастрофу, яка постигла Україну протягом російської комуністичної окупації.

Обчислення показує, що, згідно з переписом 1897 року, українці на всій території царської імперії (включно з землями, які були тоді в границях Австро-Угорщини) творили 50% супроти числа росіян.

Перепис 1926 р., коли була Нова Економічна Політика (НЕП), показав найвищий приріст української людности поміж усіми національностями СССР.

Прийшла примусова колективізація, масовий вивіз за Урал та в північні області Росії, настав 1933 р. „політичний голод" (слова американського журналіста З. Г. Чемберлена). Загинули мільйони української людности.

Друга світова війна забрала свої криваві жертви, бо прокотилася по всій території України від Кубані аж за Карпати.

Загострений режимом голод 1946 року завдав нових тяжких ударів нашому народові. Слід зазначити, що Москва й досі не дозволяє писати в СССР про нею зорганізований голод 1933 і 1946 р. в Україні.

Хоч протягом другої світової війни до совєтської імперії прилучено західні українські землі і Басарабію з кількома мільйонами українців, пропорція українського населення супроти росіян в СССР не збільшилась, а зменшилась. Відношення є тепер як 30 до 100.

Росіян в СССР, згідно з переписом 1970 р., є коло 130 мільйонів, а українці в совєтській імперії творять всього третину числа російської людности.

Само собою, тут треба взяти на увагу свідоме фальшування комуністичної статистики, яка, згідно з партійною директивою, повинна збільшувати число „старшого брата" в СССР. Як це робиться, показує перепис людности на Кубані.

Перепис 1926 р. подав кількість українців на Кубані над 3 мільйони, але в 1959 р. там начислено нашого народу приблизно 300 тисяч. Знаємо, що людність Кубані зазнала репресій, примусового виселювання за Урал і потерпіла багато від терору, але трудно погодитися з тим, щоб на Кубані в 1959 р. лишилася тільки десята частина українців порівняно з роком 1926.

Тут виразно видно московську маніпуляцію, фальшування. Те саме зробила московська статистика з українцями Вороніжчини та Курщини, яких Москва не дозволила прилучити до Совєтської України, всупереч праву на національне самовизначення. В 1926 р. в цих областях начислено 1.671.000 українців, а р. 1959 там записано всього 286.000 нашого народу. Очевидно, комуністичні переписувачі старалися записувати в російську національність усіх, що знають теж російську мову, а впертих українців лякали „буржуазним націоналізмом".

Слід зазначити, що дослідники демографії і національного питання в СССР у вільному світі часто ставляться з довір'ям до совєтської статистики. Тому, що в СССР заборонено згадувати голод 1933 і 1946 років, західні вчені теж про цей злочин не пишуть. Наприклад, у збірнику „Совєтські національні проблеми" (Soviet Nationality Problems, Columbia University Press, 1971 р.) Роберт А. Люїс не споминає у своїй статті про голодову політику Москви, що знищила мільйони української людности. Автор статті згадує примусове переселювання людности СССР, що приводить до „перемішування народів" (це слова Леніна). Але він не надає цій політиці великої ваги: хоч, мовляв, у Донецьку і Дніпропетровську області прибуло багато переселенців із Росії, але українці можуть також діставати там собі роботу.

Як провадиться перемішування людности в СССР свідчить політичний засланець на Сибір Андрей Амальрік у книжці „Недобровільна подорож на Сибір". В районі недалеко Томська над рікою Об він жив у селі, де була людність білоруська. В сусідстві в селі Іванівці жили латиші. На віддалі 6 миль — село Новий Істамбул з людністю татарською, а недалеко відтіль село польське. Так Москва творить „совєтську націю".

Московські царі, як і інші східні деспоти, примусово виселяли людність завойованої країни. Так зробили володарі Вавилону з жидами і держали їх „на ріках вавилонських" 70 років. Тільки Кир, цар Персії, дозволив жидам вернутися в Палестину р. 538 перед Христом. Московські царі це зробили з мешканцями республіки Новгорода Великого в кінці XVI віку та з іншими провінціями. Ця система звалася „виводом". На місце „виведених" Москва присилала своїх, вимуштруваних в страху й покорі людей. Цю систему бачимо тепер особливо в Україні та в Естонії, Латвії і Литві.

Не хочу томити читачів числами, які легко знайти в совєтських виданнях з економічної статистики. Аналізою цих чисел займаються економісти різних народів, теж і чеський господарник (новий емігрант після 1938 р.) Селуцький. Цей науковець цитує слова чеських комуністів у Празі, які твердять, що в СССР ведеться справедлива щодо національностей господарська політика. Проф. Селуцький, навпаки, дійшов до висновку, що Москва провадить колоніяльну експлуатацію всіх неросійських народів СССР. Хоч неросійські народи творять половину людности СССР, Москва дає на розвиток господарства „національних республік" лише коло 30% капіталів, вложених в економіку всього СССР. 70% забирає собі Росія.

Селуцький зазначає, що людність неросійських республік тяжче працює і більше виробляє продуктів (як міряти на кожного мешканця), ніж населення Росії.

Російський колоніялізм видно також в тому, що „старший брат" опановує провідні місця в адміністрації і в партійному апараті. Російські студенти мають переваґу своїм числом в університетах багатьох неросійських республік і особливо в наукових колах. До вищої науки Москва допускає в першу чергу національність російську, а „націоналів" відсуває на задній плян. Між неросіянами вибирає таких, що готові бути „кивайголовами", в інтересі російської великодержавности.

Як видно з цього совєтську статистику корисно вивчати, бо вона віддзеркалює те, що діється в Російській народожерній імперії.

Франц Липецький

СЛІДИ ПЕРВІСНИХ АМЕРИКАНЦІВ

Американський археолог Джим Так відкрив у канадійській підарктичній пустелі на глибині шести стіп на скелястому острові „Ровз" залишки ватри з-перед 4 000 років. Протягом серпня, вересня і жовтня 1969, 1970 і 1971 років з гуртком студентів археології видержав він суворість клімату на тому маленькому острові над північним берегом Лябрадору, шукаючи слідів ранніх американців, яких названо архаїчними людьми.

Архаїчні люди відкрили цей острів приблизно 5 000 років тому, бродячи холодними водами фйордів у пошуках тюленів та пстругів. Їхні нащадки ще жили на цьому острові кількасот років.

Джим Так відкрив, що первісні американці були кочівниками і мисливцями. На його думку, жили вони добре зорганізованим життям, доказом чого є відкриті при розкопах кладовища, в яких знайдено різного роду знаряддя.

Археологічні експедиції фінансує переважно Вашингтонська Фундація Національної Науки. У 1971 році ця фундація фінансувала 150 експедицій коштом приблизно двох мільйонів долярів. Від 1970 року на Алясці біля Берінґової протоки відкрито яких 200 старовинних осель. В доісторичних часах ця протока була суходолом і творила міст шириною 1 800 миль, який сполучував Азію з Америкою. Яких 40 000 років тому первісні американці прибули через цей міст до Аляски. Деякі науковці вважають, що з часом ці первісні люди помандрували аж до Південної Америки, бо недавні відкриття в горах Перу вказують на те, що там жили люди 22.000 років тому. Яких 8 000 років перед Христом деякі ті мандрівники-мисливці осіли на місці і заснували малі громади. Біля 5 000 років перед Христом культура тих громад дуже поширилася.

Понад чотири роки тому археолог Джим Так, професор університету в Нюфавнленді, відкрив на західньому узбережжі цього острова кладовище з-перед 4 000 років, в якому знаходилося сто кістяків з такими об'єктами, як вуса китів, гарпуни і витинані з рогів північного оленя гребені.

В році 1969 цей археолог зорганізував першу експедицію на острів „Ровз", довжина якого становить вісім миль, а ширина п'ять. На цю експедицію, в склад якої входили 6 американських і канадійських студентів, канадійський уряд пожертвував 6 000 долярів, а нюфавнлендський уряд дав до її диспозиції морський літак.

Але під час розкопів прийшло розчарування: в кам'яних гробах, замість слідів архаїчних людей, знайдено кістяки ескімосів з-перед 500 років, а при дальших розкопах — два гроби раніших ескімоських громад, один з християнської доби, другий за кількасот літ перед народженням Христа.

Несподівано експедиція натрапила на рід шиферних (лупакових) ножів і списів, порозкиданих довкруги малої частини острова. Це знаряддя було подібне до знаряддя, знайденого на кладовищі архаїчних людей в Нюфавнленді. Члени експедиції почали обережно розкопувати землю навколо того знаряддя і на глибині шести стіп натрапили на округле кам'яне вогнище. Вуглики з цього вогнища послано до лябораторії для визначення їх віку методою радіокарбону 14. Лябораторія устатила, що походять вони з 2,580 року перед Христом. Метода радіокарбону 14 базується на факті, що кожна жива матерія складається з певної кількости радіоактивного карбону (вуглецю), який зі смертю починає з прецизною швидкістю розкладатися. По 5 720 роках вуглець втрачає полови-

(Закінчення на стор. 5-ій).

І ТЕ, І ТЕ...

І те, і те: як птах ранковий
Раптово випурхне з трави,
Як сон перерваний
раптовий —
Мені не йдеш ти з голови.
Мені їдеш ти —
не докликнуть.
А крикнеш — крикнув і сиди.
Лиш губи дивляться
і сліпнуть,
Не надивившись назавжди,

У кожної дороги — ноги.
І крок дороги — крок
розлук...
Мені невідомі дороги,
Дороги снів твоїх і рук...
І якби, може, не прощально
Ранковий птах злетів
з трави —
Неперехвітло і вінчально
Мені не йдеш ти з голови.

МИК. ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Київ

Любов Коленська

ПОЛІТИЧНІ НАСТРОЇ І МОДА

Приїздять і від'їздять — сталою дорогою із Рузвелт готелю до Об'єднаних Націй — зодягнені в суворі, сині туніки, мішкуваті штани і в шапках — постаті ніби прибрані зумисне, щоб позувати до якогось фільму. Це — дипломати червоного Китаю. І хто б подумав, що незабаром їхній одяг стане предметом зацікавлення найелеґантніших верств американського населення. Зокрема, пише „Таймс", об'єктом великої уваги і популярности став жакет „предсідника" Мао Тсе-тунґа. А згодом усе те, що віддзеркалює предмети китайського побуту, стало продаватися на Мангеттені так, як продають китайські рижові коржики на Весняному Фестивалі. Кажуть, що в основному відповідальність за це спадає на... Президента Америки, який надає загальний тон новим політичним відносинам з червоним Китаєм.

Ці політичні нові тенденції зуміла підхопити й використати молода, гарна жінка Вероніка Іґан, що народилася в Шанґаї, а пізніше переїхала до Америки. Перший показ продуктів її химерної фантазії складався таки із її власної ґардероби, але, знайшовши заінтересування і великий попит серед нюйоркських покупців, вона, захоплена своєю ідеєю під ім'ям „Драґон Леді" в співпраці з ще трьома жінками висилає до Китаю взори суконь із стандартними числами помірів американських жінок, а звідтіля імпортує китайський одяг і різні ручної роботи вироби і прикраси. Вона каже: „Сталася непередбачена історія: ми раптом опинилися в крутіжному, шаленому бизнесі, ще поки самі про це довідались..."

Тепер у продажу найефективніший з одягу і найбільш популярний жакет Мао Тсе-тунґа злегка підбитий, щоб не прохолонути у холодний день. Він має комірець і ґудзики, які в гарячий день кожної хвилі можна відчепити. До цього приходять мішкуваті штани. Назва костюму: „Єн-Мін-Чуанг" — народний одяг.

У крамниці „Драґон Леді" можна набути ще такий стилевий одяг, як „Террі і пірати". Це яскравочервоний „пенсут", розмальований на подобу розсипаних медальйонів. Поверх нього вбирають з обох боків розтятий плащ „чіо пао".

Інші творива вже не такі автентичні. Але все ж завважите, що моделяр Доналд Брук узяв для них деякі елементи з китайського, як „комір мандарина", широкі ніби летючі рукави з матерілу, розмальованого у жаб'ячі візерунки та інші орнаменти. Вони стають зразком теперішньої моди. Одна з характеристичних суконь — це звичайна червона сукня у білі крутіжні спіралі, обведена стрічкою і обпоясана чорною шарфою, яка коштує тільки... 350 долярів.

Інші моделярі ідуть їхніми слідами, але на їхні ревеляції ще трохи треба зачекати і напевно з якимсь чудо-дивом вони виринуть. У великій крамниці Бонвіта і Теллера вже появився зразок такого одягу. Він характеристичний дольманівськими, широкими і довгими рукавами, стягненими довкола зап'ястка і вздовж попротинаними, а з-під них проглядають подовгасті смужки іншої матерії. Поверх нього одягається просторий плащ із короткими рукавами — він, либонь, повинен заступити „панчо". Узимку китайці вбирають на себе шість таких плащів, один поверх другого.

Китайщина знайшла своє віддзеркалення не тільки в одяговім промислі. От, увійдіть до косметичної крамниці фірми „Ревлон" на Мангеттені і побачите, що деякі косметики прибрали свіжі назви: „Шовкове обличчя Китаю", губна помадка „Китайський полиск", „Оранжевий опал", „Бамбукова бронза"...

За прилавком, де продаються панчохи, гляньте на „пентіґовз" і побачите на них розмальованих китайських кулі, що кудись біжать, поспішають...

Вийшли нові декоративні тканини для прибирання кімнат — вони у теплих, м'яких барвах — теракоти, сливкової, брунатно-червонавої (з назвою — „барва фавна") і барви квіту ґліциній, що їх традиційно плекають коло кожного китайського дому.

Крім тих усіх страв, що їх можете набути в якому завгодно китайському ресторані, завважите тепер нові ласощі — лотосові корінці, бамбукові паростки та висушені пелюстки лілей. Може вони й смачні...

Тут і там, зокрема на Середньому Заході, якщо й появляються усілякі китайські новинки, їх покищо зустрічають з підозрою. І куди там їм до тієї моди, що тут, на Сході, уже в повному розквіті! Коли зайдете до Блумінґдейла в Мангеттені — побачите гейби цілі вуличкі „китайських прилавків" — там горить бизнес, котяться гроші і покупці, жадні на сенсацію, купують різні ручної роботи китайські дрібнички: 50-центову „руку-почуханку", 12-доляровий капелюх китайського кулі, 6-долярову клітку із цвіркуном, що може стати приманою для нюйоркських тарганів.

Кажуть жартома, що захоплення усім китайським може привести до того, що американці так покитайщаться, що покинуть англійську мову і всюди лунатиме китайська — відома із багатьох преважких діялектів, що їх і китайцеві важко зрозуміти. От тоді була б біда: прийшлося б вивчати... ще одну мову, вітаючись із знайомими чемно і низенько згинати спину і за китайською етикетою із-за найменшої причини перепрошувати.

Ольга Приходько

КАМ'ЯНЕ СЕРЦЕ

(3)

Шкільну освіту поза своєю сільською школою батько вважав необхідною лише для своїх хлопців, щоб одержали диплом і могли дістатися на якусь посаду. А для дівчат, вважав він, досить, коли вміють читати, писати та рахувати. Для них важливіша господарська наука, яку вони дістають від матері.

В тій добі дівчата ніякої посади в урядах не могли дістати. Лише зрідка на посаду вчительки діставалась дівчина, і то з протекції або на таку посаду, якої ніхто не хотів, десь у далекому, глухому селі. Здебільшого селяни з того були невдоволені, бож кожному з них було ясно, що така панночка ніякого авторитету у хлопців не може мати, що діти без страху не будуть вчитися, а будуть пустувати. От учитель, що може дати добру прочуханку, той чогось навчить. Такий погляд був широко розповсюджений не лише між селянами, але й між шкільним начальством. Та й самі панночки подавалися на таку посаду лише в крайній скруті, коли не було де дітися, а тому були здебільшого дуже скромні і навіть залякані. Часто така праця була для них великою мукою. Учитель Заремба не раз бачив таких учительок і не бажав своїм дочкам такої тяжкої долі.

*

Щасливі дитячі роки летять непомітно і швидко. Не встигли батьки оглянутися, як старші дівчата вже на порі стали.

В цілій околиці було відомо, що дівчата у Зарембів господарні, бож пані Ганю знали всі широко-далеко, як зразкову матір. Також було відомо, що наготувала вона для дочок добрий посаг. Отже, дві старші доньки віддалися скоро одна за одною за порядних людей.

Надійка була третя. Тихе і скромне дівчатко, пильне і працьовите. Не мала ще й 16 літ, коли трапився жених.

Був це також учитель, але з далекого села. Привіз його сватати знайомий урядовець з містечка, свояк того вчителя. Жених був симпатичний, делікатний, але дуже несміливий. Батько зразу собі подумав: — „Ну, цей Надійку не буде кривдити". Але пані Гані він здався слабовитим, і вона сказала чоловікові, що властиво Надійці ще рано віддаватися, а з слабим чоловіком смутне життя. Коли це сказали сватові, то той пояснив, що хлопець не хоробливий, тільки дуже збідований, не може сам собі в селі дати ради. Він сирота, звик жити в місті, в інтернаті на всьому готовому, а в селі не вміє влаштуватись. „Я порадив йому одружитися, — сказав, — хоч він ще дуже молодий. Про ваших дівчат іде слава, що вони добрі господині, отже на добрих харчах він скоро відгодується, інакше пропаде ні за цапову душу".

Матері все таки не хотілося без певности так рано віддавати дочку та й ще в такий далекий світ. Але батько мав свої міркування; вже за двох старших хлопців платить немалі гроші в Кам'янці, в гімназії, поки вони ще там ту гімназію скінчать та дістануться на посади, тим часом треба буде молодших хлопців везти до шкіл, також молодші дівчатка підростають, і для них дещо треба придбати. Ліпше віддати Надійку, коли добрі люди трапляються. Мама звичайно то все також добре знала і нарешті вирішила:

— Ми з тобою тут сперечаємось, а властиво треба найперше спитати саму Надійку. Як має охоту, най віддасться, але силувати або навіть намовляти ми її не будемо.

От і спитали свою донечку.

— Або я знаю? — відповіло наївне дівча.

— А хто ж знає? Хіба то я маю віддаватись, чи що? — сказав батько.

— Чи він тобі довподоби? — спитала мати.

— Та він ніби добрий, тільки... чужий.

— От тобі маєш! Спочатку кожний є чужим. Та й я був чужим, коли з твоєю мамою одружився.

— Чи він тобі не противний, доню? — спитала мама.

— Та ні, але він якийсь не такий, як наші хлопці. Усе чомусь мовчить.

— Але хочеш за нього віддатися чи ні?

— Та я не знаю. Як ви скажете.

— Ти ще дуже молода, але як будеш мати літа, а не буде за кого віддатися, то може пожалуєш, та й на нас може нарікатимеш, що так то лишили, — сказав батько.

— Та ж я не сказала, що не піду. Най буде так, як ви скажете, бож ви ліпше знаєте.

Так то і сталося.

Просватали Надійку за чужого і незнайомого їй чоловіка, за три дні справили весілля та й виправили молодих у дорогу на самостійне життя.

Так з тим поспішали, бо молодому кінчалась відпустка, а він був дуже порядним і пильним і не хотів легковажити своїми обров'язками.

У ці останні дні вдома перед весіллям був такий рух, що Надійка ходила як в тумані і не усвідомлювала своє становище. Пеклося, варилося, шилося, пакувалося... Добра мати дала донечці багато всякого добра, дала щедро, від щирого серця, бо пускала доньку в світ з тяжким серцем. Таке воно ще молоде і нерозумне, хто знає, як та доля її обернеться. Дала і посаг більший, ніж старшим сестрам, і велику кількість всяких харчів: і вудженого, і соленого, і смальцю, і масла, і повидла, і вишняку. Від усього, що мала в коморі, уділила частину Надійці, щоб донечка хоч на перший час мала чим годуватись, поки сама не розгосподарюється. Батько з того навіть сміявся:

— Та ж не їдуть вони до голодного краю на кінець світу...

Напакувала мати повно два вози: скриня з одягом, мисник гарний, мальований, всякий посуд, добре сіном перекладений, подушки, перини, килими з овечої вовни. Все великою веретою вкрито, щоб не порошилось. Виправили Надійку так, як то годиться для заможної дівчини з доброго дому.

Так залишила Надійка затишну, рідну хату і добру дбайливу матусю та любих братів і сестричок назавжди.

II.

ВЕЛИКІ ВЕРБИЦІ

До цього далекого села, що містилося між лісами на другому кінці Поділля, не було того часу битого шляху. Більшу частину треба було їхати ґрунтовою дорогою, про яку майже ніхто не дбав. Крутилася та дорога від села до села, що значно продовжувало подорож. А вибоїни, каменюки, рівчаки, непевні містки робили подорож дуже невигідною і тяжкою, — людиною трусило і кепало так, що ледве душу не витрушувало. Увесь час треба було держатися за окрай брички, щоб несподівано не вилетіти на дорогу, руки зомлівали, ноги терпли, і так хотілося випростатись і хоч трохи спочити. З огляду на тяжкий і делікатний наклад на возах їхалося помалу, так що подорож тривала майже два дні. Заночували десь у жидівському заїзді і в своє село Великі Вербиці прибули аж на другий день над вечір.

Село лежало в долині, велике, розлоге. Тиха річка з греблею і вербами справляла затишне і навіть поетичне враження. Але хати виглядали якось понуро під темними солом'яними стріхами, а школа стара-престара аж вросла в землю.

(Далі буде)

ПРОТОКОЛ

27-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Hotel Statler Hilton, Cleveland, Ohio в тижні від понеділка, 18-го травня 1970 року.

(13)

Звіт головного касира УНС Петра Пуцила

(Продовження з попереднього числа)

ІНВЕСТИЦІЇ

Гіпотечні позички	1966	1967	1968	1969	Разом
Сума інвестицій з початком року	$ 8,516,455.20	$ 8,736,186.85	$ 8,818,631.72	$ 8,709,738.35	$ 8,516,455.20
Уділено нових	1,265,537.47	1,138,804.00	893,306,.09	1,351,117.32	4,648,764.88
Разом:	$ 9,781,992.67	$ 9,874,990.85	$ 9,711,937.81	$ 10,060,855.67	$ 13,165,220.08
Сплачено позичок	$ 1,045,805.82	$ 1,056,359.13	$ 1,002,199.46	$ 1,028,638.80	$ 4,133,003.21
Стан позичок з кінцем року:	$ 8,736,186.85	$ 8,818,631.72	$ 8,709,738.35	$ 9,032,216.87	$ 9,032,216.87

Бонди і Стаки	1966	1967	1968	1969	Разом
Книжкова вартість з початком року	$ 21,200,198.87	$ 22,037,473.54	$ 23,276,527.67	$ 24,746,322.10	$ 21,200,198.87
Закуплено бондів	1,940,557.28	2,610,979.09	2,940,977.94	2,274,617.54	9,767,131.85
Піднесено вартість бондів	2,385.19	2,701.87	3,208.70	3,364.40	11,660.16
Зиск при продажі бондів	100.10	155.77	59.01	567.46	882.34
Разом:	$ 23,143,241.44	$ 24,651,310.27	$ 26,220,773.32	$ 27,024,871.50	$ 30,979,873.22
Продано бондів	$ 1,098,093.48	$ 1,357,650.72	$ 1,456,274.31	$ 1,862,293.52	$ 5,774,312.03
Обнижено вартість бондів	7,674.42	7,572.11	7,560.55	7,788.62	30,595.70
Страта при продажі бондів	—	9,559.77	10,616.36	11,482.36	31,658.49
Книжкова вартість з кінцем року:	$ 22,037,473.54	$ 23,276,527.67	$ 24,746,322.10	$ 25,143,307.00	$ 25,143,307.00

Позички на підклад грамот	1966	1967	1968	1969	Разом
Сума позичок з початком року	$ 483,659.62	$ 485,818.43	$ 524,025.11	$ 525,351.38	$ 483,659.62
Видано нових позичок	63,041.85	96,506.67	70,855.00	80,422.00	310,825.52
Додано відсотки	18,998.81	19,457.06	20,546.23	20,716.70	79,718.80
Відновлено позички	908.05	92.38	184.84	1,959.03	3,144.30
Разом:	$ 566,608.33	$ 601,874.54	$ 615,611.18	$ 628,449.11	$ 877,348.24
Сплачено позичок	$ 72,955.70	$ 71,929.75	$ 79,402.12	$ 102,954.50	$ 327,242.07
Перенесено до грошевих зворотів	7,834.20	5,919.68	10,857.68	12,079.76	36,691.32
Сума позичок з кінцем року:	$ 485,818.43	$ 524,025.11	$ 525,351.38	$ 513,414.85	$ 513,414.85

Реальності	1966	1967	1968	1969	Разом
Книжкова вартість з початком року	$ 556,250.62	$ 554,262.55	$ 547,997.37	$ 562,806.26	$ 556,250.62
Інвестовано в будинках в Кергонксон, Н. И.	17,193.02	8,401.42	5,347.06	5,753.78	36,695.28
Перебрано реальності після замк. гіп. позичок	—	—	27,640.44	15,687.36	43,327.80
Купно площі	—	—	—	12,500.00	12,500.00
Разом:	$ 573,443.64	$ 562,663.97	$ 580,984.87	$ 596,747.40	$ 648,773.70
Обнижено вартість реальностей	$ 19,181.09	$ 14,666.60	$ 18,178.61	$ 18,805.49	$ 70,831.79
Книжкова вартість з кінцем року	$ 554,262.55	$ 547,997.37	$ 562,806.26	$ 577,941.91	$ 577,941.91

Друкарські і електронічні машини	1966	1967	1968	1969	Разом
Книжкова вартість з початком року	$ 25,741.26	$ 31,507.29	$ 51,112.25	$ 43,910.11	$ 25,741.26
Закуплено електронічні машини	7.106.00	—	—	—	7,106.00
Закуплено друкарські машини	1,100.37	24,341.56	—	—	25,441.93
Разом:	$ 33,947.63	$ 55,848.85	$ 51,112.25	$ 43,910.11	$ 58,289.19
Обнижено вартість машин	$ 2,440.34	4,736.60	7,202.14	7,202.14	21,581.22
Книжкова вартість з кінцем року:	$ 31,507.29	$ 51,112.25	$ 43,910.11	$ 36,707.97	$ 36,707.97

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА УНСОЮЗУ З КІНЦЕМ 31 ГРУДНЯ 1969 РОКУ

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА

		Порівнання у відсотках
Стан чинний:		
Готівка	$ 174,299.55	49%
Бонди і стаки	25,143,307.00	70.87 "
Гіпотечні позички	9,032,216.87	25.46 "
Членські позички	513,414.85	1,45 "
Реальності	577,941.91	1.63 "
Друкарські і електронічні машини	36,707.97	10 "
Разом:	$ 35,477,888.15	100.00%
Стан довжний:		
Фонди Забезпеченеві	$ 34,711,490.00	97.84%
Фонди Братські	473,882.73	1.34 "
Фонд Сирітський	147,671,16	41 "
Фонд Захисту	114,264.58	32 "
Фонд Наглої Потреби	30,579.68	09 "
Разом:	$ 35,477,888.15	100.00%

Загальне майно з кінцем грудня 1969 р. $ 35,477,888.15

Активи не втягнені до загального майна:

Відсотки від бондів платні в 1970 р.		310,553.02
Відсотки від гіпотечних позичок платні в 1970 р.		43,618.52
Відсотки від членських позичок платні в 1970 р.		8,518.21
Разом відсотки від інвестицій:	$	362,689.75
Залеглі членські вкладки платні в 1969 р. не переслані до Головної Канцелярії	$	26,761.96
Залеглі чл. вкладки платні до Забезпеченевих Фондів в 1969 р.		17,228.83
Залеглі чл. вкладки за Акцидентове забезп.		421.67
Разом залеглі членські вкладки	$	44,412.46
Разом:	$	35,884,990.36
Менше:		
Книжкова вартість реальности в Кергонксон.	$	487,714.11
Книжкова вартість реальности при 540 Факс вулиці Бронкс		27,640.44
Книжкова вартість площі		12,500.00
Книжкова вартість друк. і електр. машин		36,707.97
Разом — обниження вартости активів:	$	564,562.52
Разом — признане майно УНСоюзу:	$	35,320,427.84
Резерва на покриття виданих грамот	$	24,414,962.00
Резерва на покриття виданих акцидентових грамот		4,651.00
Інші домагання виплат		1,893,248.67
Разом:	$	26,312,861.67
Додаткова резерва для власників грамот	$	9,007,566.17
Разом — признане майно УНСоюзу:	$	85,320,427.84
Відношення признаного майна до стану довжного на день 31-го грудня 1969 р.		134.23%
Відношення смертности за 1969 р. до передбачених смертних випадків було		58.09%
За 1969 р. всі інвестиції принесли відсотки		4.52%

ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА ЗА ЧОТИРИ РОКИ (1965-1969)

Стан чинний:		
Збільшено інвестиції в бондах	$	3,943,108.13
Збільшено інвестиції в гіпотечних позичках		515,761.67
Збільшено інвестиції в членських позичках		29,755.23
Збільшено інвестиції в реальностях		21,691.29
Збільшено інвестиції в друк. і електр. машинах		10,966.71
Разом:	$	4,521,283.03
Зменшено готівку в банках	$	28,849.86
Разом за чотири роки збільшено інвестиції	$	4,492,433.17
Стан Довжний:		
За чотири роки збільшено фонд (и) Забезпеченеві	$	4,397,212.33
Збільшено Фонд Братський		38,727.24
Збільшено фонд Сирітський		15,885.74
Збільшено фонд Захисту		30,839.51
Збільшено фонд Наглої Потреби		9,768.35
Разом за чотири роки збільшено фонди на суму:	$	4,492,433.17

МАЙНО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВІД ПОЧАТКУ ІСНУВАННЯ

Ч. П.	Конвенції УНС роки	Приріст майна	Загальне замкнення
1	1894	$ 220.35	$ 220.35
2	1895	385.25	605.60
3	1896	160.23	765.83
4	1897	1,875.05	2,640.88
5	1898	3,047.69	5,688.57
6	1900	4,495.83	10,184.40
7	1902	4,067.79	14,252.19
8	1904	3,741.15	17,993.34
9	1906	5,712.00	23,705.34
10	1908	22,365.92	46,071.26
11	1910	54,317.70	100,388.96
12	1912	40,141.91	140,530.87
13	1914	121,198.59	261,749.46
14	1917	170,283.10	432,012.56
15	1920	170,778.97	602,791.53
16	1924	731,623.94	1,334,415.47
17	1928	862,468.70	2,196,884.17
19	1936	1,233,100.08	4,459,305.66
19	1936	1,233,100.08	3,256,205.88
20	1940	1,436,861.08	5,926,167.04
21	1945	2,485,862.10	8,412,029.14
22	1949	2,755,027.95	11,167,057.09
23	1953	4,091,320.55	15,258,377.64
24	1957	4,946,679.45	20,205,057.09
25	1961	5,255,761.97	25,460,819.06
26	1965	5,524,635.92	30,985,454.98
27	1969	4,492,433.17	35,477,888.15
		$ 35,477,888.15	$ 35,477,888.15

До цього, раніше надрукованого звіту, головний касир Петро Пуцило додав усне звідомлення і просив спростувати друкарську помилку, яка вкралася в його Валуейшен Ексгібіт з 31-го грудня 1969 р. Після цього він сказав наступне: „Я бажав би додати до мого друкованого звіту декілька завваг, які я прошу Вас передати членам своїх Відділів на їхніх зборах. Делеґати Відділу не є вибрані тільки на те, щоб взяти участь в Конвенції та прислуховуватися до неї, але вони є членами союзового парляменту. Тому вони мусять брати участь в дискусіях, розважуваннях та мусять спільно розв'язувати проблеми 90.000-го членства УНСоюзу з 36 мільйоновим майном. Делеґати цієї Конвенції мусять думати про інфляцію і про майбутність УНСоюзу! Головна Канцелярія робить це і мусить мати кооперацію та зрозуміння Відділів, їхніх урядовців та делеґатів на цій історичній Конвенції. Делеґати мусять думати про це, як перевести в життя пляни, намічені на чотири роки, зокрема що треба зробити, щоб зредукувати інфляцію і зберегти вартість доляра, бо це, що коштує сьогодні один доляр, за чотири роки буде коштувати $ 1.14. Робітники, які сьогодні заробляють $ 100 тижнево, по чотирьох роках мусітимуть заробляти 14 долярів більше, якщо інфляція дальше зростатиме по по 4% річно. Але вкладки до УНСоюзу залишаться ці самі. Тому, щоб зберегти можливість УНСоюзу виконувати свої фінансові зобов'язання, без збільшування вкладок, УНСоюз мусить інвестувати своє майно на вищий процент. Сьогодні наші інвестиції приносять 4.52% і тому ми мусимо уділювати морґеджі за 7.50% відсотками в ЗСА, а ще вище в Канаді. На це є багато зажалень, мовляв, відсотки зависокі, але Ви мусите знати, що УНС досі має морґеджі на 4 і пів та 5%, тобто морґеджі старі. Ми мусимо допомагати ще церквам, але Ви делеґати, доглядайте на місцях, щоб церква помагала УНСоюзові. Великий бизнес, до якого належить теж УНС вимагає фінансової політики, на яку не може впливати крайній патріотизм, бо бизнес не знає жалю. А втім, УНСоюз мусить мати згляд на своїх членів, зокрема старих, для молоді, для церков, для світських організацій як УККА, ЗУАДК і інші. Звідки приходять гроші? Очевидно, через збільшене членство і ним ми можемо поборювати інфляцію. Делеґати, коли повернуться до дому, мусять здати справоздання про перебіг Конвенції і пам'ятати, що вони впродовж чотирьох років будуть виконувати уряд конвенційних делеґатів. Вони мусять дбати про те, щоб резолюції тут винесені були виконані, бо це є власне головна причина Конвенції. Я хочу звернути увагу делеґатів на деякі неприємні речі, напр., деякі секретарі не доручають чеків своїм членам, що вони повинні робити. Ми маємо багато незгрошевлених чеків, деякі ще з 1952 р. Наш заклик до секретарів часто буває безуспішним. Ми не маємо адрес членів, то й не можемо цього самі зробити. Тільки щось біля 69 Відділів прислали нам адреси членів, а інші цього не зробили, хоч ми їх до цього закликали. Треба знати, що в деяких стейтах є таке право, що деякі фонди, не виплачені членам, після якогось часу, стаються власністю стейту. Секретарі самі повинні доручити чеки, або подати нам адреси членів і ми їм безпосередньо виплемо. Також делеґати повинні мати увагу для нашого народного і допомогового, а також конвенційного фондів. Народний Фонд вже від 1969 року не має ніяких грошей, а натомість має $ 28.000 дефіциту. Це — неможливе, щоб складати на цей фонд 2 центи від члена і потім вимагати, виплачувати тисячі на різні допомоги, на різні цілі. Тому нехай Конвенція розуміє, що вона не може признавати ніяких датків з Українського Народного Фонду, який має дефіцит. А ми від трьох років збільшуємо дефіцит датками, які не знаходять покриття в Українському Народному Фонді. Також Конвенційний Фонд не покриває всіх видатків. Тепер цей фонд має $ 91,748.20, що очевидно не буде вистачати на покриття конвенційних видатків, які будуть виносити більше як $ 110,000. На останній Конвенції делеґати ухвалили собі $ 50 дієти, але не ухвалили збільшення вкладок до конвенційного фонду. Арґументи делеґатів, що ціни усього ростуть слушні, але згідно з цим треба ухвалити вищі вкладки до Конвенційного Фонду, якщо делеґати хочуть одержати свої дієти. Але збільшення вкладок може принести між членами спротив. Тому я погоджуюся з моїм попередником Романом Слободяном і кажу за ним — „тейк іт ізі". Дефіцит вище згаданих фондів ми покривали з допомогового фонду, але це не є слушне. Цей фонд є призначений на допомогу найбільш потребуючим і покривдженим долею членам. Чому цей фонд має терпіти, коли патріотичні делеґати голосують давати датки для народних організацій, які не допомогли нічим УНСоюзові і не допомогли збирати його фондів? УНС міг би давати більші дієти делеґатам, збільшити дивіденди так як це було в 75-річчя УНС, міг би платити більшу допомогу недужим членам, якщо б Конвенція подумала над цим, а не тільки підносила свої руки вгору. Я, як головний касир, тобто Ваш міністер фінансів, є обов'язаний звітувати про це Вам, хоч це не є приємне. Очевидно, ми маємо 9 мільйонів резерви в посмертному фонді. Ви можете сказати, покрийте з цього фонду тобто з його надвишки наші дефіцити. Але Союз не може того робити. Цю надвишку ми зібрали з вкладок усіх членів УНС, тих що ще живуть і тих, що вже відійшли. Той фонд належить до всіх членів і до дітей та внуків тих, що їх немає поміж нами. Ці гроші мусять служити для загалу членства і виконувати братську службу, тобто таку як виконує Союзівка, спортові програми, культурні курси, наші публікації, книжки, тощо. Дякую Вам!

6. ЗВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ ТА ЇЇ ЧЛЕНІВ

Після закінчення звітів членів Головного Екзекутивного Комітету, до звітування приступила Головна Контрольна Комісія і її поодинокі члени.

Звіт Головної Контрольної Комісії

Обрана на 26-ій Конвенції Головна Контрольна Комісія УНС — зараз після Конвенції, дня 21 травня 1966 р., уконстатувалася так:

Володимир Ґалан — голова
Петро Пуцило — заступник голови
Іван Геврик — укр. секретар
Іван Іванчук — англ. секретар
Іван Ващук — член.

В такому складі переведено дві контролі майна і діловодства УНС, а саме:

1) Перша контроля в днях 17-22 квітня 1967 р.
2) Друга контроля в днях 23-31 березня 1968 р.

На Зборах Головного Уряду в днях 13 до 20 травня 1968 в Кергонксон, Н. И. контролер Петро Пуцило був обраний на головного касира, на місце покійного Івана Кокольського, а на його місце обрано на контролера обласного організатора Володимира Гірняка. Тоді теж переорганізовано Контрольну Комісію, а саме:

Володимир Ґалан — голова
Іван Геврик — заступник голови
Іван Ващук — укр. секретар
Іван Іванчук — англ. секретар
Володимир Гірняк — член.

В такому складі переведено:

3) Третю контролю майна і діловодства в днях від 31 березня до 5 квітня 1969 р. та

4) Четверту контролю в днях 9-го до 14 березня 1970 р.

З кожної контролі був поданий точний звіт та рекомендації Контрольної Комісії, після спільних нарад з Екзекутивою УНС.

Усі недомагання в веденні діловодства в головній канцелярії, треба приписати недостачі приміщення, яке ще досі невповні розв'язане, але є вже в дорозі до розв'язання, будовою нового приміщення в Джерзі Сіті.

Беручи, під увагу 75-літній ювілей УНС — Головна Контрольна Комісія УНС уважає за потрібне подати Головному Урядові УНС та всьому членству свої зав'ваги відносно вже пророблені праці за послідних 75 років, накреслити теперішній стан і зробити певні підсумки на майбутнє.

Усю працю УНСоюзу можна поділити на дві великі галузі: а) Громадсько-національну працю, б) Братсько-обепеченеву.

До а) Громадсько-національна праця УНС — це його участь в громадському житті американської іміґрації і цілого українського народу; це участь УНС в праці Українського Конгресового Комітету, в КУК в Канаді, ЗУАДКомітету, в молодечих і спортових організаціях, організаціях ветеранів, у виданні української англомовної Енциклопедії та у виданні нашої вільної преси „Свобода"; курси українознавства, табори для молоді. Можна сміло сказати, що без участи представників УНС в цих організаціях, без фінансової допомоги УНС, без його преси, наше громадсько-національне життя було б на багато зменшене, або навіть пропало б зовсім. І саме цю участь УНС в громадській праці треба всюди підкреслити, бо це основна вимога кожної суспільної організації.

До б) Братсько-обепеченева праця: Основою цієї праці є члени або організаційні ділянки. І хоч зараз УНС є найбільшою організацією українською у світі — минулі чотири роки виявили деякі недомагання в цьому напрямку, хоч поле праці є велике і може й повинно бути теж поширене і на країни Південної Америки та других країн.

Усе добро, яке УНС зробив для американського і канадійського нашого поселення, ми повинні передати в наше 75-ліття нашим братам по крові цілого вільного світу — помогти їм у їхніх організаційних починах.

Друга можливість зросту — це об'єднання наших братських організацій в ЗСА і тому спільні збори Братських Союзів повинні стати речником об'єднання наших сил.

в) Фінансові Відділи: Наші інвестиції в бондах, в морґеджах та позиках мають здорову основу й приносять чимраз вищі приходи. Коли в 1964 році ті приходи виносили 3.92% то в 1968 р. прибутки зросли до 4.37%, а в 1969 р. 4.52.%

Головний Уряд робить дальші заходи виміни бондів, яких маємо зараз на суму 25 мільйонів на кращі відсотки. Коли збільшуються наші приходи, ростуть і розходи, бо смертність в 1969 р. досягла 58.69 або найвищої цифри за послідних чотири роки по 1968 р. коли смертність дійшла до 61.4. Всеж таки є ще у нас бондів на суму 12 мільйонів дол., які приносять менше як 4% — і коли б збільшити їхні приходи тільки на 1% то це дало б суму 120.000 до адміністративного фонду для покращання організаційної праці.

У діловому 1969 р. було ульоковано в морґеджах суму 1,299,100 дол. на відсотки від 6 до 8½%. Сума ця поділена так: 675,000 на 6%, 42,000 дол. на 6½%, 100,500 дол. на 6.¾%, 242,600 дол. на 7%, 108,000 на 7½%, 82,000 дол. на 8% і 53,000 дол. на 8½%. До дня 31-го грудня 1969 року було ульоковано в морґеджах Союзових грошей на суму 9.032.216.87 дол. Морґеджів, що не платять на час і залягають із вплатами відсотків від 2 до 3 місяців — є 12, а на 4 морґеджі вже було зроблено так званий „форкложир".

Позички на членських грамотах до 31-го грудня 1969 р.

Загальна сума позик на членських грамотах виносила в дні 31-го грудня 1969 р. суму 513,414.85 дол. Порівнюючи цю суму із сумою, що була на закінчення 1968 року, вона зменшилась на суму 11,936.53 дол.

В 1968 році вона принесла	$ 525.351.38
В 1969 році вона принесла	513.414.85
Різниця як повище подано	$ 11,936.53

Переглядаючи, оці членські позики на грамоти зауважено, що більша частина тих членів зовсім не сплачує своїх заборгувань до Союзу, лише сплачує відсотки від них. Є також і поважне число й таких, що навіть відсотків не платять. Причиною цього є дуже низькі проценти (4%), які в теперішньому часі не є вистачальними і їх потрібно піднести на 2% вище, тобто до 6%, що зробить більше потрібних нам зисків на суму 10,268.30 долярів.

Український Народний Союз посідає реальності в Джерзі Сіті, в Бронксі і в Кергонксоні.

1. Реальности в Джерзі Сіті, — це два будинки, в яких приміщується Головна Канцелярія УНС і видавництво „Свобода". Книжкова вартість цих реальностей на день 31-го грудня 1965 р. виносила 54.200.00 дол.

Їх амортизовано:

Рік	Сума	
1966	$ 6.200.00	
1967	1.800.00	
1968	5.500.00	
1969	6.300.00	
Разом:	$ 19,800.00	19,800.00

На день 31-го грудня 1969 року вони становлять вартість	$ 34,400.00
З цих реальностей осягнений на протязі чотирьох років прибуток становив суму	96,080.48

Витрати:

Рік	Сума	
1966	$ 15.194.19	
1967	20.476.92	
1968	16.806.61	
1969	16.349.03	
Разом:	$ 68,817.75	68,817.75
Обнижено їхню вартість (амортизовано) сумою		$ 19,800.00
Осягнено чистий прибуток у висоті		$ 7,462.73
	РАЗОМ:	$ 96,080.48

2. Реальності при 540 Факс вулиці. Бронкс, Н. Ю. — це мешканевий дім, набутий УНСоюзом в 1968 році коштом несплаченої морґеджової позики. Книжкова вартість цих реальностей на день 31-го грудня 1969 р. становить суму 27,640.44 дол. В звітному часі, з цих реальностей, осягнено прибуток на суму 348.85 дол., а витрачено 5,148.68 дол. Втрачено 4,799.83 дол.

3. Реальності 2073 Вайс вул., Бронкс, Н. Й., — це мешканевий будинок теж перебраний Союзом в 1969 р. коштом несплаченої морґеджової позики. Книжкова вартість цих реальностей на день 31-го грудня 1969 р. виносить 15,687.36 дол.

4. Площа в Джерзі Сіті, — це земля набута Союзом в 1969 р. під будову 15-поверхового будинку. Вплачено на рахунок цієї площі 12.500 дол.

5. Реальності в Кергонксоні, Н. Й., — це відпочинкова оселя, це наша Союзівка.

а) Вартість реальностей:

Книжкова вартість цих реальностей на день 31-го грудня 1965 р. виносила	$ 502,050.62
В чотирьох роках Союз інвестував в Союзівку	36,695.28
Разом:	538,745.90
В тому часі Союз амортизував їх сумою	51,031.79
На день 31 грудня 1969 р. їхня вартість виносить	487,714.11
На день 31 грудня 1965 р. Союзівка розпоряджала ще внутрішнім майном як:	
1. Запасом товарів в барах на суму	6,725.90
2. Запасом товарів в крамниці на суму	10,201.05
3. Чисельним інвентарем несписаним і неоціненим.	

(Продовження на стор. 4-ій)

Звіт Головної Контрольної Комісії

(Продовження зі стор. 3-ої)

б) рахунок приходів і розходів Союзівки за час від 1-го січня 1966 до 31-го грудня 1969 року

Приходи:

Мешкання і харчування	$ 768,880.25
Курси українознавства	40,475.53
Табори	28,114.65
Бари (торги)	219,359.68
Крамниця (торги)	96,415.51
Буфет (торги)	58,149.42
Податки (сколектована сейлес текс)	18,168.61
Вступи і паркування	18,053.80
Телефон (телефонічна будка і звороти)	2,213.87
Кінофільми	984.43
Самоторгуючі машини	2,273.77
Звороти	5,023.82
Різні	4,021.16
Разом:	$ 1,262,134.50

Розходи:

Платні	$ 337,746.03
Харчі (закупи)	233,752.84
Бари (закупи)	89,887.35
Крамниця (закуп товарів)	70,275.34
Буфет (закуп товарів)	36,438.11
Направи (матерія і праця)	50,801.59
Видатки кухні і їдальні	20,890.73
Прибрання кімнат	44,778.68
Опал, газ, світло	65,923.75
Транспортація	14,309.49
Податки від реальностей	56,123.23
Асекурація реальностей	37,201.69
Податки від торгів (сейлес текс)	29,951.45
Податки від платень	31,922.27
Хворобове забезпечення службовиків	3,099.27
Розвагові імпрези	27,448.61
Канцелярійні витратк (тел., поч. і т. п.	14,773.22
Оголошення	8,168.57
Лайсенси і правна опіка	3,957.47
Банкові кошти	542.44
Звороти	6,444.72
Інші дрібні витрати	1,377.16
Разом витрати	$ 1,185,814.01
Закуплення інвентаря	45,480.98
Разом (витрати й інвентар)	$ 1,231,294.99

в) Приходи і розходи по рокам:

	Приходи	Розходи
1966	$ 290,119.95	$ 274,569.74
1967	279,013.32	283,140.24
1968	336,251.60	324,961.18
1969	356,749.63	348,623.83
Разом	$ 1,262,134.50	$ 1,231,294.99
Чистий прихід		30,839.51
Разом	$ 1,262,134.50	$ 1,262,134.50

Чисті приходи у сумі 30,839.51 дол. Союз вписав на рахунок Фонду Захисту.

Фонд Захисту на день 31-го грудня 1965 р. становив суму	$ 83,425.07
Зріс чистими приходами Союзівки на	30,839.51
На день 31-го грудня 1969 р. виносив суму	$ 114,264.58

г) Узгіднення банкових конт:

Приходована готівка у висоті 1,262,134.50 дол. була депонована у двох банках, а саме: в Елленвіл Національному Банку і в Кінгстон Трост Компані. І так, сальда в цих банках на день 31-го грудня 1965 р. виносили:

1. Елленвіл Банк		$ 24,565.56
2. Кінгстон Банк		225,97
Разом:		$ 24,791.53
В чотирьох роках Союзівка депонувала		$ 1,262,134.50
Разом сальда і депозити		$ 1,286,926.03
В чотирьох роках вибрано:		
1. На витрати Союзівки	$ 1,231,294.99	
2. на інвестиції у Союзівку	36,695.28	
Разом вибрано	$ 1,267,990.27	1,267,990.27
Стан готівки в повищих банках		$ 18,935.76
Банк Елленвіл	$ 9,377.45	
Банк Кінгстон	9,558.31	
Разом:	$ 18,935.76	

Повищі банкові сальда згідні з банковими стейтментами.

г) Розподіл розходів Союзівки:

Розходи Союзівки в сумі 1,231,294.99 дол. діляться на дві частини:

1. властиві оперативні витрати у висоті	$ 1,185,814.01
2. розходові суми на закуп інвентаря	45,480.98
Разом загальні розходи	$ 1,231,294.99

д) Рахунок чистого прибутку Союзівки:

1. з рахунку приходів і розходів осягнено	$ 30,839.51
2. зворот розходованих сум на інвентар	45,480.98
3. з різниць між початковими (31-го грудня 1965 р.) і кінцевими (31-го грудня 1969 р. (сальдами зінвентаризованого майна:	
а) Бари, запас товарів збільшився на	$ 488.79
б) Крамниця, запас товарів збільшився на	4,842.41
в) Буфет, запас товарів збільшився на	528.05
г) Харчовий магазин, запас товарів збільшився на	3,797.06
Разом чистий зиск осягнув суму	$ 85,976.80

е) Інвентаризація майна Союзівки:

У приявності члена Контрольної Комісії Володимира Гірняка була переведена з днем 31-го грудня 1969 р. інвентаризація всього майна Союзівки, а саме:

1. Списано і переоцінено інвентар на суму	$ 119,441.00
2. Списано запас товарів бар на суму	7,214.69
3. Списано запас товарів крамниці на суму	15,043.46
4. Списано запас товарів буфету на суму	528.05
5. Списано запас харчових продуктів на суму	3,797.06
Разом внутрішнє майно Союзівки на 31-го грудня 1969 р.	$ 146,024.26

є) Майно Союзівки на 31-го грудня 1969 р.

Стан чинний:

1. Нерухоме майно (вартість 31 грудня 1965 р. і біжучі інвестиції	$ 538,745.90
2. Інвентар	119,441.00
Запас товарів:	
3. Бар	7,214.69
4. Крамниці	15,043.46
5. Буфету	528.05
6. Харчів	3,797.06
Разом стан чинний:	$ 684,770.16

Стан довжний:

1. Книжкова вартість Союзівки	$ 487,714.11
2. Зобов'язання Союзівки до Союзу	20,192.28
3. Чотирорічний зиск-надбання Союзівки	176,863.77
Разом стан довжний	$ 684,770.16

ж) Пояснення рахунків

1. Нерухоме майно:

На день 31-го грудня 1965 р. виносило	$ 502,050.62
Інвестовано в чотирьох роках	36,695.28
Разом на 31-го грудня 1969 р.	$ 538,745.90
Амортизовано в чотирьох роках	51,031.79
Книжкова вартість на 31-го грудня 1969 р.	$ 487.714.11

2. Зобов'язання Союзівки:

Союз амортизував майно Союзівки сумою	$ 51,031.79
Одержав чистий прибуток у висоті	30,839.51
Залишилось на балансі	$ 20,192.28

3. Надбання Союзівки:

Надбання Союзівки становлять:

Інвентар	$ 119,441.00
Запас товарів бари	7,214.69
Запас товарів крамниці	15,043.46
Запас товарів буфету	528.05
Запас харчів	3,797.06
Чистий зиск	30,839.51
Разом:	$ 176,863.77

6. Зіставлення реальностей Українського Народного Союзу та їхня книжкова вартість на день 31-го грудня 1969 року

1. Реальності в Джерзі Сити	$ 34,400.00
2. Реальності в Кергонксон	487,714.11
3. Реальності в Бронксі, 540 Факс вул.	27,640.44
4. Реальності в Бронксі, 2073 Вайс вул.	15,687.36
5. Реальності в Джерзі Сити — площа	12,500.00
Разом вартість реальностей:	$ 577,941.91

7. Зауваги і побажання

1) Готівкові виплати, що мали місце в звітному часі на Союзівці слід уважати за високі, і на майбутнє їх треба зменшити до мінімум.

2) Менаджери Союзівки повинні мати повновласть підписувати й видавати чеки на покриття всіх розходів Союзівки.

3) Книговодство Союзівки слід дальше уважати неповним. Його треба доповнити й оформити.

4) Про систему книговодства повинен подбати касир УНСоюзу.

5) Площі і будинки Союзівки вимагають постійного догляду і частинного ремонту.

Ще 9-го квітня 1969 р. вислано до Екзекутиви УНС слідуючого листа:

Високоповажаний Пан Йосип Лисогір,
Президент УНС, Джерзі Сіті, Н. Дж.
Вельмишановний Пане Президенте:

На зборах Контрольної Комісії УНС, які відбулися дня 4-го квітня 1969 р. на Союзівці — доручили мені повідомити Вас про слідуючі спостереження Головної Контрольної Комісії:

1. Плачення за закупно товарів готівкою в минулому році на Союзівці безмежно великі і повинні бути зредуковані до мінімум.

2. Управитель чи управителі Союзівки повинні бути уповноважені підписувати чеки до якоїсь суми (1,000.00 або 2,000.00 дол.).

3. Касир УНС повинен відповідати за спосіб ведення фінансового діловодства й на Союзівці.

4. Будинок Союзівки і площі потребують більшого і негайного догляду.

Ці завваги подаємо до Вашого відома, бо Контрольна Комісія вважає, що вони потребують негайного догляду і вирішення.

З глибокою пошаною
(–) Д-р Володимир Ґалан,
Голова Контрольної Комісії УНС

Копії: Д-р Я. Падох, секретар
Петро Пуцило, касир
Іван Ващук, секретар Контр. Комісії.

г) Канада

Канада — це величезний резервуар для нових членів і нової братської праці УНС. Дотеперішнє приміщення і організаційна праця в Канаді вимагають великих реформ і принороровлення до канадійських законів.

Праця з так зв. Стипендійною Фундацією не принесла нам ніякої користи — і треба таких починів оминати на майбутнє.

д) Видання

(„Свобода", „Віклі", Календар, „Веселка")

„Свобода", „Віклі", „Веселка" і всі другі видання ставлять УНС на чоло усіх українських організацій вільного світу, але рівночасно вимагають більше розподілу праці в редакції. Персонал і редакція наших видань перетяжені працею і велика потреба нових молодечих сил.

ЗВІТ З КОТРОЛІ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Згідно з розподілом праці членів Контрольної Комісії мені припала контроля діловодства Рекордового Відділу. У звітовому часі чотирьох міжконвенційних років я мав нагоду ґрунтовно провірити та вглянути в деталі праці цього Відділу. До обов'язків Рекордового Відділу, яким кермує заступник головного предсідника п. Володимир Сохан, належать ось такі головні ділянки праці: оформлювання аплікацій нових членів, виготовлювання картотек членів, місячних виказів членів по відділах, та грамот забезпечення нових членів, оформлювання всіх змін у стані членства та в поодиноких забезпеченнях членів включно із видачею аплікацій на грошові звороти, допомоги і посмертні виплати, вдержування картотек і книг для статистики членства та оцінки грамот для забезпеченевих властей, виготовлювання чеків дивіденд і вся кореспонденція із секретарями відділів, організаторами та членами у згаданих справах. Всі ці праці виконує Рекордовий Відділ скоро і солідно завдяки відданому УНСоюзові персоналові та вмілому плянуванні керівника Відділу. Цей Відділ, як і другі Відділи Головної Канцелярії, відчуває брак персоналу, як також брак приміщення на більше працівників та на документи. Тіснота утруднює в деякій мірі організацію та видайність праці, але цьому вже вкоротці можна буде зарадити, коли буде побудоване нове приміщення Головної Канцелярії.

Мимо цих труднощів із неповним складом службовиків та браком потрібного більшого приміщення введено в праці Рекордового Відділу цілий ряд поліпшень. До цих поліпшень треба зачислити приспішення виготовлення і висилки місячних виказів членів відділів та грамот нових членів, скоріше поладнування всіх змін у забезпеченевих плянах членів, впровадження потверджень виплачених грамот, що їх розсилає Рекордовий Відділ разом із листами заохоти вступити наново в члени, і негайне поладнування всієї кореспонденції з членами та відділами — секретарями і другими урядовцями відділів. До цих поліпшень треба теж зачислити висилку з посмертними листами друків на посмертні згадки, яка унормувала поміщування посмертних згадок від відділів у „Свободі".

В часі контролі Рекордового Відділу присвятив я чимало уваги перевірці широкої кореспонденції із секретарями відділів та членством, що її веде заступник гол. предсідника Володимир Сохан. З Рекордового Відділу виходить пересічно на день по 30 індивідуальних листів, не вчисляючи висилки розметів, грамот, аплікацій, змін у стані членства чи друків. Листи із обширними відповідями, виясненням та інструкціями вимагають багато детальної праці, але вони безсумнівно відограють рішальну ролю в солідности забезпеченевої служби УНСоюзу. Цьому треба теж приписати факт, що в останніх роках зменшилися випадки передчасного згрошевлення грамот та суспенз членів.

З докладної статистики стану і руху членства, що її веде Рекордовий Відділ, можна кожночасно ствердити, який є приріст та убуток членства і поробити висновки для дальшої праці УНСоюзу. Рекордовий Відділ веде не тільки статистику руху членства, але і сподіваних втрат членства через виплати Р і Е грамот, що дає змогу плянувати акції для поновного забезпечення власників таких виплачуваних грамот. Про точну і солідну працю Рекордового Відділу мали ми нагоду переконатися не тільки із вислідів нашої перевірки, але також від стейтових контролерів які з признанням висловлювалися в часі останньої контролі про взірцеве діловодство цього Відділу. В цьому, очевидно, заслуга обов'язкових і відданих службовиків Рекордового Відділу та повна посвята праця його керівника Володимира Сохана.

Із статистики Рекордового Відділу, достовірність якої ми провірили через порівняння її із іншими джерелами даних про стан і рух членства, ми могли ствердити, що УНСоюз втрачає постійно в числах активних членів, хоч у загальному членстві виказує приріст членів. Цей сумний образ у підсумках руху і стану членства, як показують поміщені внизу таблиці, злагіднює до певної міри другий факт, а саме постійний зріст загальної суми забезпечення членів УНСоюзу. Все це однак вказує на потребу посилення наших зусиль для притягнення до УНСоюзу ширших кругів українського громадянства, а в тому в першу чергу молоді, чисельний стан якої в УНСоюзі значно меншає.

Подані внизу таблиці про рух і стан членства зладили ми на підставі докладних статистик Рекордового Відділу.

ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНОМ З 31-го ГРУДНЯ 1969 РОКУ

Департамент Молоді

Кляса	*Число членів*
Кляса I — T-18 і T-16	953
Кляса II — P-70	252
Кляса III — E-16	36
Кляса 4P — P-20	1,922
Кляса 5E — E-20	2,571
Кляса 6C — E-18	349
Нові кляси:	
Кляса P-20	6,759
Кляса E-20	5,524
Кляса E-18	4,540
Кляса P-65	145
Кляса E-65	228
Разом активних членів Деп. Молоді	23,279
Членів на виплаченому забезпеченні та на безплатному продовженні	3,036
Усіх разом членів Деп. Молоді	26,315

Департамент Дорослих

Кляса	*Число членів*
Кляса I — Старий рід забезпечення	80
Кляса 0 — P-70	270
Кляса T	4,538
Кляса W	12,413
Кляса P-20	15,630
Кляса E-20	10,625
Кляса P-65	1,370
Кляса E-65	2,036
Кляса DP-60	305
Кляса DP-65	339
Кляса T-5	45
Кляса T-10	180
Кляса ADD	3,634
Дорослі члени з молодечими грамотами	
Кляса P-20	370
Кляса E-20	425
Кляса E-18	18
Кляса P-65	12
Кляса E-65	14
Разом активних членів Деп. Дорослих	52,304
Членів на виплаченому забезпеченні та безплатному продовженні	10,488
Усіх разом членів Деп. Дорослих	62,792

Усіх членів у Деп. Молоді	26,315
Усіх членів у Деп. Дорослих	62,792
Разом усіх членів з 31-им грудня 1969 року	89.107

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

за станом з 31-го грудня 1969 року

	Число членів	*Їх сума забезпечення*
Активні члени Деп. Молоді	23,279	$20,149.465
Активні члени Деп. Дорослих	52,304	66,391.327
Молодь на випл. забезпеченні та на безпл. продовженні	3,036	2,007,537
Дорослі на випл. забезпеченні та на безпл. продовженні	10,488	7,785,554
Усі члени разом	89,107	$96,333,883

ПІДСУМКИ РУХУ ЧЛЕНСТВА ЗА 4 РОКИ

(Від 1-го січня 1966 до 31-го грудня 1969)

Стан активних членів 1-го січня 1966		76,473
Нові члени за 4 роки		18,728
Разом		95,201
Втрати за 4 роки:		
Суспензи членів	2,969	
Грошові звороти	2,894	
Виплати Е грамот	4,767	
Сплати вкладок Р грамот	5,025	
Смертні виплати	3,393	
Інші втрати	570	
Разом втрати		19,618
Стан активних членів 31-го грудня 1969		75,583

АКТИВНІ ЧЛЕНИ

	Стан членів 1 січня 1966	*Стан членів 31 грудня 1969*	*Прибуток, втрата*
МОЛОДЬ	24,749	23,279	— 1,470
ДОРОСЛІ	49,577	48,670	— 907
ГРАМОТИ ADD	2,147	3,634	+ 1,487
РАЗОМ	76,473	75,583	— 890

ВСІ ЧЛЕНИ

	Стан членів 1 січня 1966	*Стан членів 31 грудня 1969*	*Прибуток, втрата*
МОЛОДЬ	26,690	26,315	— 375
ДОРОСЛІ	57,222	59,158	+ 1,936
ГРАМОТИ ADD	2,147	3,634	+ 1,487
РАЗОМ	86,059	89,107	+ 3,048

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ОРГАНІЗАЦИНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Праця кожного відділу Головної канцелярії є не лише важливою, але й необхідною для існування нашої установи. Але задовільна праця організаційного відділу є особливо важливою для постійного росту УНСоюзу, бо хоч передумовою розвитку кожної організації є її фонди, то таки найважливішим є число її членів. Тому Головна Контрольна Комісія УНСоюзу при кожній перевірці праці УНСоюзу звертала пильну вагу на працю й вислідки праці його організаційного відділу, яким керує головний секретар.

Коли завданням Контрольної Комісії є щороку перевірити працю того відділу за останній рік та порівняти його з роком попереднім, то передконвеційна перевірка вимагає подвійної праці, а саме перегляду праці організаційного відділу за попередній рік та за чотири роки, які проминули від попередньої конвенції. Тому це справоздання даємо в двох уступах, з яких перший обнимає ювілейний 1969 рік, а другий дає загальні підсумки праці організаційного відділу в минулих чотирьох роках.

Діяльність у 1969 році

Приступаючи до контролі організаційного відділу стверджено, що, як раніше, була ведена жива переписка з Відділами, Округами та організаторами, зокрема обласними. Відділ веде стало доповнювані картотеки, організаційні та статистичні, що дає актуальний образ стану організаційної праці УНС. Крім загальної статистики відділ веде статистику організування нових членів за Відділами і Округами, про що щомісяця інформує Відділи, Округи і головних урядовців.

Приєднування членів

Найважливішою ділянкою праці організаційного відділу є постійне приєднування нових членів, щоб вдержати кількість членів УНСоюзу, що особливо в останніх роках не є легкою справою, з уваги на дозрівання грамот нової іміграції, яка прибула до Америки двадцять років тому, а дальше щоб збільшувати число союзового членства. Минулого, ювілейного року організаційний відділ виконав це завдання. В тому році УНСоюз придбав 5,462 члени, яке то число є найвищим числом членів, яких УНСоюз забезпечив в одному році від 1950 року. Успіх організаційної кампанії 1969 року підкреслює порівнання того числа з числом членів придбаних рік скоріше, а саме в 1968 році, яке виносило 3,872. Отже в минулім році УНСоюз придбав 1,590 членів більше. Між придбаними членами 580 забезпечилися акцидентовими грамотами, а решта 4,482 іншими, життєвими грамотами.

Хоч для УНСоюзу, як провідної громадської установи найважнішим завданням є гуртувати якнайбільше членів, щоб збільшувати нашу національну громаду, то також важною є сума забезпечення наших членів, бо від того залежить розмір нашої господарської служби нашій суспільности. І під тим оглядом минулий, ювілейний рік був успішним. Нові члени забезпечилися разом на суму $10,108,000.00. Члени забезпечені в 1968 році забезпечилися були на суму $7,180,500.00. Отже в минулім році зріст суми забезпечення, тобто здобутого нового забезпечення був на $2,927,500.00 більший. Іншими словами в минулім році ми придбали кругло три мільйони більше забезпечення, як в році попереднім.

Внаслідок цього успіху з кінцем минулого, ювілейного року УНСоюз перейшов 89,000 членів і дійшов до 89,107 членів, а його загальна сума забезпечення дійшла до $127,577,633.00, це значить наблизилася до 130 мільйонів долярів. Ще рік тому ця загальна сума забезпечення була на вісім мільйонів нижчою. Ці числа говорять про це, що наше громадянство чимраз більше цінить не лише УНСоюз, як громадську організацію, але й його життєве забезпечення.

На цьому тлі варто подати, що 60 Відділів УНСоюзу, положені на терені Канади й підпорядковані Канадійській Канцелярії УНСоюзу в Торонті, в минулім році придбали 863 члени, які забезпечилися разом на суму $2,267,000.00. В порівнанні з попереднім роком число нових членів, придбаних в 1969 році, збільшилося на 72, а сума забезпечення на приблизно $200,000.00. З кінцем минулого року загальне число членів УНСоюзу в Канаді досягнуло вперше 9,113 із загальною сумою життєвого забезпечення $15,075,971.00. Рік раніше число всіх членів у Канаді виносило 8,954, які були забезпечені на суму $13,905,209.00. Отже за минулий рік загальне забезпечення членів у Канаді піднеслося на понад мільйон долярів.

Організатори

Як у попередніх роках більшу частину нових членів придбали відділові секретарі, яким чимраз більше помагають, посередньо, як помічники й інструктори, а частинно як безпосередні організатори членів, союзові постійні організатори. В минулому році постійні організатори придбали разом 1,112 членів, в тому числі три обласні організатори придбали 547 членів. Ці числа є більші, як в 1968 році, в якому всі постійні організатори придбали були 850 членів, а в цім числі обласні організатори були здобули 471 члена.

Як попередніх років, так і тепер слід замітити, що число постійних організаторів є замале, а вже зовсім невистачальним є число обласних організаторів, яких є тільки три. Треба докладати старань до того, щоб придбати нових, фахових організаторів. Коли горстка постійних організаторів здобула в минулім році понад 20% всіх нових членів, то це показує, яке велике значення для УНСоюзу мають постійні, отже фахові, організатори.

При цій нагоді варто подати, що головні урядовці, поміж якими знаходяться також постійні організатори, приєднали в 1969 році 903 членів, що становить поважне збільшення у порівнанні з 1968 роком, в якім вони придбали лише 702 члени.

Відділи

Згідно з законом уся діяльність членів йде в Відділах. Тому активність Відділів рішає про успіх всього УНСоюзу. В минулім році, на початку, було 461 Відділів. В часі року прибули два і вибули три, так, що той рік закінчився з 460 Відділами. Два Відділи були получені з іншими, а один зліквідований. 60 Відділів лежить на території Канади, в її сімох провінціях. Американські Відділи розкинені по 28 стейтах і Дистрикті Колумбії. Про активність Відділів у минулорічній організаційній кампанії свідчать такі числа: 81 Відділи не брали ніякої участи в кампанії. Були це в більшості невеликі Відділи, в невеликих українських громадах. 184 Відділи придбали від 1 до 9 членів, 117 від 10 до 24 члени, 61 від 29 до 49 членів, 16 від 50 до 99 членів і один Відділ придбав 109 членів, а ним був 361-ий Відділ, Товариство „Дністер" в Ню Йорку.

(Продовження буде)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

СЛІДИ ПЕРВІСНИХ АМЕРИКАНЦІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ну своєї радіоактивности. Перевіривши в ляборaторії, скільки радіоактивного карбону залишилося, скажімо, у куску дерева, археологи можуть усталити, як давно це дерево стято.

Джим Так керував експедицією також у літніх місяцях 1970 і 1971 років. Однак, йому не вдалося знайти костей архаїчних людей. Він уважає, що вони розклалися в кислотній тундрі. Але уявляє собі образ архаїчних мешканців острова „Ровз". На підставі знайдених частин шиферних ножів, списів і іншого знаряддя він доводить, що ті люди були мисливцями, ловили тюленів, північних оленів та червону форель і ними живилися. І тому, що вони плавали по зрадливих водах фійордів, мусіли вміти будувати добрі човни. В літню пору, правдоподібно, жили в шатрах, зроблених із звірячої шкіри, а на зиму будували з дернини хати.

По знайденій у передісторичних гробах охрі (червоного кольору фарба), а червоний колір — це колір крови, археологи здогадуються, що архаїчні жителі, яких вони називають також людьми червоної фарби, виконували якісь релегійні обряди.

Археолог Брус Боркі, який провів літні місяці на розкопах вздовж узбережжя стейту Мейн, твердить, що громади архаїчних жителів прибували вліті до прибережних селищ ловити дельфінів і меч-рибу, а під зиму верталися до своїх осель полювати на північних оленів.

Архаїчні люди прикрашували свій одяг різного роду оздобами, як це видно з намист, знайдених у гробах в Нюфавнленді. Ці намиста робилося з лусок малих морських слимаків, з риб'ячих зубів, з дзьобів і ніг птахів.

Археологи добиралися не раз до дуже небезпечних місць. Наприклад, у т. зв. Саблек фійорд, такий відлюдний, що тридцять років тому залога американського літака Бі-26, який мусів там приземлитись, померла з виснаження. Тепер знаходиться там американська летунська радарна база, віддалена на 150 миль від найближчого ескімоського селища. Цей фійорд вкритий льодом від жовтня до липня.

Вліті 1971 року Джима Така з його студентами перевезено морським літаком на острів „Ровз", на якому перебули вони вісім тижнів. Літня температура острова — від 80 ступенів до точки замерзання. До цього постійно шаліють там вітри, від яких важко схоронитися. Про якусь купіль немає мови. Численні ставки мають у собі невичерпні запаси питної води, а т. зв. вічна мерзлота під поверхнею тундри може служити за досконалий природний холодильник.

Джим Так не любить послуговуватися радіовим апаратом. В критичному положенні воліє він плисти малим моторовим човном через фійорди до згаданої радарової бази за десять миль від постою експедиції. Проте часами вода у фійородах така бурхлива, що плавба ними виключена.

Що сталося з архаїчними людьми острова „Ровз" — загадка для Така. Вони могли зникнути внаслідок наглої зміни клімату, браку поживи або якогось стихійного лиха. Можливо, що при дальших розкопах удасться цю загадку розв'язати.

Річні Збори 19-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку



Нова Управа 19-го Відділу УНСоюзу. Сидять зліва: Стефанія Галичин, д-р Роман Олесницький і Марія Тимочко. Стоять: Іван Галавай, Ярослав Тимочко, Йосип Лисогір, д-р Микола Вацик, д-р Роман Голіят й інж. Петро Голіят.

Річні збори 19-го Відділу Українського Народного Союзу ім. Дмитра Галичина відбулися 15-го січня 1972-го року в канцелярії адвоката Романа Олесницького, голови цього Відділу.

Д-р Роман С. Голіят, секретар нашого Відділу прочитав список членів та заподав фінансове звідомлення за 1971-ий рік. В тому році 19-ий Відділ вплатив до Головної Канцелярії УНСоюзу суму $ 3,974.98, з цього: за дорослий департмент $ 3,279.38, за молодечий $ 354.45 і за акцедентове забезпечення членів $ 341.15. До Об'єднаного Комітету Українсько - Американських Організацій вплачено $5-дол. та 15—на національний даток до УККА. 19-ий Відділ немає ніяких заборгувань.

Секретар апелював до членів щоб активніше працювали в приєднуванні нових членів, бо тільки спільними силами можемо розбудувати цей Відділ, який постав 25-го березня 1962-го р., маючи тоді 18 членів, зараз нараховує 112.

Найбільше праці в розбудову 19-го Відділу вложив д-р Р. Голіят. Покликаючись на статут УНС-у звітодавець прочитав витяг із статуту де сказано, що „Кожний член має право вибирати собі Відділ, до якого бажає належати. Тому секретар Відділу має обов'язок видати такому членові, на його усне чи письмове прохання, перехідного листа, під умовою, що цей член не залягає в дану пору із своїми членськими вкладками. . ."

В минулому році дістали переступні листи: Керол і Христофор Сосновські. Прийшли до 19-го Відділу: Василь Глют, Олимпія Мартин і Марія Павляк. Приєднано нових членів: Іван Хома й Іван Книш, останній з грошовив свою полісу на суму 1,000 дол. — і взяв нову грамоту.

Помер член нашого Відділу на розрив серця Йосиф Галичин, син Івана.

Д-р Роман Олесницький в своєму річному звідомленні пригадував членам, що ріст Відділу не може спочивати на руках одної людини. Щоб можна було провадити більш активну працю Відділу, треба доконче збільшити його членство. На цих зборах запляновано придбати прапор для 19-го Відділу. Побажаним є, щоб в день посвячення прапору цей Відділ збільшився на кількадесять нових членів.

Д-р Роман Олесницький звернув увагу на дбайливу працю секретаря 19-го Відділу. На цьогорічні збори, як і в попередніх роках, д-р Р. Голіят персонально запрошує на річні збори Відділу усіх членів, як також представників Головного Уряду УНС. Мало хто з інших Відділів УНС-у це практикує.

Після перевірки книговедення Відділу, річного звідомлення касира інж. Петра Голіята, головного контролера д-ра Миколи Вацика, уділено абсолюторію уступаючій Управі. Висловлено признання за взірцеве ведення касових і протокольних книг Відділу.

Під час дискусії, обговорювано ряд питань, які спонукала майже усіх до активної участи.

Предсідник УНС-у Йосиф Лисогір запізнав присутніх із працею Головної канцелярії УНС-у, будовою хмаросягу й станом членства під цю пору. Предсідник апелював до членів 19-го Відділу, щоб активніше працювали в приєднуванні нових членів, бо ріст Українського Народного Союзу — це виказка нашого зорганізованого життя, за яким слідкують всі інші етнічні групи. Коли брати під увагу українців в ЗСА, яке нараховується понад 2 мільйони, то дуже малий відсоток українців є членами братських запомогових та обезпеченевих організацій. Спільними зусиллями й зорганізовано можемо добитися кращого статусу для нашого поселення в ЗСА. Живемо в часах де кожна етнічна група ідентифікує себе й вносить свій культурний вклад в розбудову ЗСА. Кожний числиться з організацією, яка чисельно говорить сама за себе. Саме тому, продовжував Йосиф Лисогір, ми повинні подбати, щоб Український Народний Союз збільшив своє членство понад 100 тисяч. Усім відомо, що УНС своїми англомовними публікаціями, а останньо англомовною енциклопедією широко розпропаґував інформацію про українську культуру й знання про Україну серед англомовного світу. Того завдання УНСоюз не міг би був виконати, коли б не мав членства й фінансової бази.

Саме цього року минає 10 років з дня заснування 19-го Відділу УНСу ім. Дмитра Галичина. Вдова по сл. п. Д. Галичинові, п-і Стефанія Галичин, поробила усі заходи, щоб видати пропам'ятну книгу, в якій були б зібрані матеріяли, про громадсько-політичну й союзову діяльність покійного Д. Галичина. Ред. д-р Володимир Душник, який погодився редаґувати книгу, зібрав досі доволі багато матеріялів про житьовий шлях колишнього предсідника УНСу — сл. п. Дмитра Галичина. Ряд відомих особистостей вже прислали свої дописи. За словами ред. Душника — та книга повинна мати біля 400 сторін друку й ряд світлин із діяльности Д. Галичина.

Нову Управу 19-го Відділу УНСу ім. Дмитра Галичина вибрано в такому складі: д-р Роман Олесницький — голова, Стефанія Галичин — заступник голови; д-р Роман С. Голіят — секретар. Юліян Осадца — заступник секретаря; інж. Петро Голіят — касир, Іван Галавай — заступник касира; д-р Микола Вацик — голова Контрольної Комісії, Василь Трубич, Ярослав Тимочко і Мирослав Когут — члени Контрольної Комісії; Іван Книш — голова Імпрезової Комісії, Роман Ковалів — заступник Імпрезової Комісії і делеґат 19-го Відділу УНСу до Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Великого Ню Йорку.

Спільною перекускою і товариською виміною думок закінчено цю річну зустріч членів 19-го Відділу УНСу.

Д-р Роман Олесницький

Вступайте в члени УНСоюзу!

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

СІОНІСТИЧНИЙ РУХ У СВІТІ ПОДІЛЕНИЙ – стверджує теперішній 28-ий з черги Світовий конґрес сіоністів у Єрусалимі. З-посеред 8-ох мільйонів жидів у світі, не рахуючи Ізраїлю й СССР, тільки 900.000 зареєструвались, як сіоністи. Із них — 645.000 є в Америці, на всіх тутешніх близько 6 мільйонів жидів. Конґрес сіоністів в Єрусалимі має 525 делеґатів, із них 152 з Америки. Кол. президент Світової організації сіоністів д-р Нахум Гольдман відмовився прибути на той конґрес у протесті проти заперечення йому права виголосити головну промову, а лідера екстремної, сіоністичної організації в Америці рабіна Меіра Кагане не допустили до конґресу.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ ДЕРЖАВНОСТИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

української католицької церкви в намірені українського народу.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.

Святочна Академія відбудеться в суботу 22-го січня о годині 7-ій вечором в залі Бенджемін Френклін гайскул. Промовлятиме Впр. о. Михайло Пиріг. В мистецькій частині виступлять хор „Прометей", Жіночий хор Об'єднання Жінок ОЧСУ та Квартет Бандуристів під проводом проф. Романа Левицького. Буде відчитана проклямація губернатора Пенсильвенії Шепа. У п'ятницю 21 січня в годині 11:30 ранку в Сити Гол посадник Френк Л. Ріццо підпише проклямацію „Українського Дня" для Філядельфії.

ГАРТФОРД, Конн.

Свято Державности відбудеться в неділю 23-го січня в залі Українського Народного Дому в годині 4-ій по полудні. До участи в Академії запрошені всі сусідні Громади стейту Коннектикат. Головним доповідачем буде д-р Михайло Сосновський. Промову в англійській мові виголосить посадник м. Гартфорду Джордж Атгесон. В мистецькій частині виступлять Бандуристи під кер. проф. Романа Левицького. Напередодні святкувань губернатор стейту Томас Мескілл і посадник міста Гартфорду Джордж Атгесон приймуть на окремих авдієнціях стейтову і гартфордську українські делегації. День 22-го січня буде проголошений „Українським Днем" в цілому стейті Коннектикат, а на Капітолі та міській ратуші в Гартфорді будуть повівати українські національні прапори як символ незаконаного духа українського народу.

ПІТТСБУРГ, Па.

Заходом місцевого Відділу УККА відбудеться Святочна Академія в дні 30-го січня ц.р. в залі української православної церкви о годині 4-ій по полудні. Доповідатиме проф. д-р Юрій Кульчицький з Янгставну. В мистецькій частині виступить Квартет Бандуристів під диригентурою проф. Романа Левицького.

БІНГЕМТОН, Н.Й.

Свято Державности відбудеться в неділю 30-го січня ц.р. в годині 6-ій вечора в залі української православної церкви. Промовцями будуть: Євген Курило в українській мові, а адв. Джон Сенецький в англійській мові. Треба підкреслити, що і в місцевій англомовній пресі і на місцевих радіостанціях в суботу 22-го і в неділю 23-го січня появляться відповідні заяви і статті.

ЧЕСТЕР, Па.

Українська честерська громада відзначатиме і цього року Великі Акти 22-го Січня 1918 і 1919 років урочисто. Перша частина святкувань відбудеться в суботу 22-го січня о годині 9-ій ранку на площі біля Міської Управи. Програму цієї частини заповнять: відспівання обох національних гимнів, короткі промови в обох мовах, відчитання проклямації в обох мовах, піднесення українського національного прапора і благодарна молитва. Друга частина цих святкувань відбудеться того ж дня о годині 5-ій вечора в авдиторії школи св. Духа при 3-ій і Бутс вулицях. На зміст цієї частини програми складаються дві промови-доповіді: по-українськи д-ра Олександра Лужницького, професора Сейнт Джеймс Гайскул в Честері, і по-англійськи п. Мирослава Кия, абсольвента Джорджтавн Університету у Вашингтоні, Д.К.

СИРАКЮЗИ, Н.Й.

Свято 22-го Січня відбудеться в неділю 23-го січня ц.р. в залі УНДому о годині 3-ій по полудні. Промовцями будуть д-р Вол. Душник і конгресмен Джеймс Генлі. До співучасти в святкуванні є запрошений голова Відділу Комітету Тижня Поневолених Націй проф. Антоній Т. Бускарен. Будуть також присутні представники етнічних груп. Короткі привіти виголосять анонеблимен Едвард Кенцеля та член міської ради п. Стурик і вордмен Татушчик.

ЛІГАЙ ВЕЛЛІ, Па.

Лігайвелійський Відділ УККА, головою якого є І. Гуцайлюк, об'єднано відзначить Роковини Січневих Актів 1918 і 1919 років в дні 30-го січня ц.р. Академія відбудеться в парафіяльній залі церкви Пречистої Діви Марії при 803 Н. Фронт вул. в Аллентавні, Па. На святі доповідатиме о. прот. В. Чекало українською мовою, а проф. Б. Глинський англійською мовою. Посадники міст Аллентавну і Бетлегему приймуть українські делегації в п'ятницю 22-го січня і в їх приявності підпишуть урочисті прокламації „Українського Дня", а після того відбудеться церемоніяльне вивішення національних прапорів на щоглах міських будинків.

ДЕНВЕР, Кол.

Управа Відділу УККА повідомляє, що приготовляючись до гідного святкування 54-ої річниці нашого найбільшого національного свята, делегація Відділу УККА в м. Денвері відвідала губернатора Джона Лова, побажала йому веселих свят Різдва Христового і щасливого Нового Року та передала від української громади в Денвері дуже гарно різьблену та стилево інкрустовану тарілку в дереві. Рівночасно устійнено дату авдієнції у губернатора стейту на день 18 січня в справі підписання проклямації Українського Дня Незалежности. Саме святкування у формі Святочної Академії відбудеться дня 30-го січня в годині 6-ій вечора у залі Жіночого Клюбу при 940 вулиці Лінкольна в Денвері. Дня 23-го січня в обох наших церквах відбудуться святочні відправи та молебні в наміренні поневоленого українського народу. У підготовці для святочного переведення Академії беруть участь: денверський мішаний хор „Гомін", комбатанти - учасники Визвольних Змагань, пластова молодь, діти - учениці „Рідної Школи" та поодинокі виконавці солісти. Святочну промову виголосить д-р Богдан Винар.

БОСТОН, Масс.

У п'ятницю 21 січня було піднесено український синьо-жовтий прапор на ратуші міста, о 12-ій годині дня, після відспівання гимнів, молитви і відчитання проклямації та коротких промов представників Міської Ради і Відділу УККА. День 22 січня проголосив губернатор Массачузетсу Френсіс Саржент і мейор Бостону К. Вайт „Українським Днем Незалежности". У неділю — святкова академія, в залі української католицької церкви св. Хреста при 146 Форест Гілл Ровд, Джемейка Плейн, о 4-ій годині дня. Доповідатиме проф. д-р Омелян Пріцак з Гарварду, а в мистецькій частині виступлять українські мистці з Бостону.

ЩЕ ПРО КЛІФТОН і ПАССЕЙК, Н.Дж.

Дня 21 січня посадник міста Кліфтону п-ні Анна Лятторі мала оголосити проклямацію „Українського Дня", а 22 січня посадник Пассейку в приявності делегації УККА, з пластунами й сумівцями, мав проголосити 22 січня — „Днем Української Державности". Господарем церемонії буде В. Майк, промовлятиме по-англійському адв. М. Смородський.

У неділю 23 січня о 6-ій вечора, в Українській Централі в Пассейку буде Святкова Академія, з промовою д-ра М. Биха й виступами мейорів Кліфтону і Пассейку. У мистецькій частині — дитячий хор під кер. В. Ядловського, рецитації Марти Шраменко, смичкова оркестра УМІ під дириґуванням проф. Рафаїла Венке. Українські прапори повівати муть на ратушах обох міст та на всіх українських установах.

ЯНГСТАВН, Огайо

Відзначення Роковин Актів 22-го Січня 1918 і 1919 років відбудеться в неділю, 23-го січня ц.р. о годині 4:30 по полудні в церковній залі при 525 Вест Реси Евню в Янґставні, Огайо. Головним промовцем буде д-р Юрій Кульчицький.

УКРАЇНЦІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧУВАННІ 100-РІЧЧЯ КОЛЕДЖУ СВ. ПЕТРА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

колінни д-р Константин Савчук, існує також Українська Студентська Громада. Уже деякий час тому коледж св. Петра, приготовляючись до відповідного відзначення свого сторіччя, створив окремий Ювілейний Комітет, до участи в якому запрошено головного предсідника Українського Народного Союзу Йосипа Лисогора, як також передбачено восені цього року відповідну наукову конференцію-симпозіюм з участю українських професорів та відповідну українську мистецьку програму в загальній програмі ювілейних святкувань.

У зв'язку з цими подіями з нагоди 100-річчя коледжу св. Петра, представники УНСоюзу та його видавництва відвідали минулого понеділка, 17-го січня, в полудневих годинах президента коледжу, о. проф. д-ра Віктора Р. Янітеллі в його канцелярії в приміщеннях Коледжу та вручили йому два люксусові томи виданої старанням УНС у видавництві Торонтського Університету Англомовної Енциклопедії Українознавства. Президент о. проф. д-р Янітеллі не скривав свого одушевлення і подиву до цієї великої книги знання про Україну, а в довгій розмові в його канцелярії та опісля під час спільного обіду виявив добру поінформованість та велике зацікавлення різними аспектами української на[у]ки й українських студій в Америці, зокрема в Гарвардському університеті. Велике признання висловив о. д-р Янітеллі УНСоюзові за його постійне зацікавлення виховними проблемами та за його вклад у розвиток і збагачування науки і культурної мозаїки в цій країні, крім своєї забезпеченевої та братської активности. Оцінюючи співпрацю й участь УНСоюзу та Української Громади у відзначуванні 100-річчя Коледжу св. Петра, о. д-р Янітеллі зі свого боку виявив готовість, до такої постійної співпраці з українцями.

Світова Управа ТУСМ відбула наради у Філядельфії

(Закінчення зі стор. 1-ої)

глянула закиди проти Мих. Сосновського, голови управи Сеніорату ТУСМ, що появилися в статтях на сторінках „Гомону України" та „Шляху Перемоги", а також в інших публікаціях. Цю справу розглядала теж управа Сеніорату ТУСМ. Познайомившися зі закидами у згаданих часописах та з іншими матеріялами, Світова управа ТУСМ не визнала цих закидів обгрунтованими та висловила довір'я голові Сеніорату, М. Сосновському, а також рішила дати в цій справі окреме повідомлення до преси.

У нарадах Світової управи ТУСМ взяли участь: Богдан Кульчицький, Роман Сеньків, Богдан Футала, Христя Кульчицька, Марійка Прокопчук, Лев Іваськів, Асольд Лозинський, а від Сеніорату ТУСМ Михайло Сосновський та Петро Гой.

Москва закидає Америці дії проти замирення на Близькому Сході

Москва. — Московська „Правда" закидає Америці, що вона підризує заходи мирового посередника від Об'єднаних Націй в справі ізраїльсько-арабського конфлікту, шведського дипломата Гуннара Яррінга. За твердженням „Правди", себто насправді совєтського уряду, справі миру на Близькому Сході шкодить рішення американського Уряду продати Ізраїлеві додаткові бойові джети типу „Фантом" і „Скайгок", як теж рішення — допомогти Ізраїлеві здвигнути власний промисл для збройних цілей. Названий совєтський орган висловлює переконання, що „тепер існують реальні можливості започаткувати розв'язку кризи на Близькому Сході і місія Яррінга може облегшити ці заходи". Насправді, Гуннар Яррінг перевів в минулу середу 19 січня другу з черги розмову з ізраїльським амбасадором в Об'єднаних Націях Йозефом Текоахом. Тим часом в Каїро студенти демонструвади проти рішення єгипетського президента Анвара Садата „відкласти" новий збройний похід проти Ізраїлю. Пішовши назустріч вимогам студентів — єгипетський уряд погодився на військове вишколювання студентів. Єгипетська преса продовжує войовничу кампанію проти Ізраїлю, але — здається — уряд чекає на висліди нової серії дипломатичних заходів, що їх розпочав Гуннар Яррінг.

КОМІСІЯ КОШТІВ ПРОЖИТКУ ПОВІДОМИЛА, що після перевірки 1 144 крамниць і магазинів виявилось, що в 173 із них були порушені правила про вивішування цін ва аґенція для боротьби проти поширювання наркотовари на видних місцях буде притягнено до судової відповідальности.

23-РІЧНИЙ ДЕЙВІД КЕРЛІН ВИРІШИВ НАСМІЯТИСЯ з американського прапору, хоча сам він є громадянином ЗСА. Він нашив прапор на сидіння своїх штанів. За це Керлін дістав — за образу чести прапора — 100 долярів кари й 1 місяць в'язниці, щоб мав досить часу подумати, що він зробив і чого бажає.

ТАРЗАН, Ч. 6686. Змовники переловлюють наказ генера ла...



Під час коли опричники з фальшивої торговельної станиці несуть зачмелених Тарзана і Чулю . . . до їхньої могили . . . Добре виконана нині робота, Нікко. Я казав ЗУД-ові передати через радіо нашому звержникові всі повідомлення, що їх ми переловили з Мамбузі. Швидко, Бульво! Момбузі наказало спадунам вирушити за 92 хвилини. Наш вождь переказав мені його вказівки, але хоче говорити з тобою . . .